

Latweefchu Awises.

61. gada-gahjums.

Nr. 21.

Trefchdeenâ, 26. Maijâ (7. Junijâ).

1882.

Redaktora adrese: Pastor J. Weide, zu Neuhäusen pr. Schründen, Kurland. — Ekspedizija Besthorn lga grahmatu-bohdê Zelgawâ.

Rahditajs: No eekschemeem. No ahrseemem. Wisjaunatahs sinas. Rahds wahrds par senatoru rewissju. Nabaga muskants un wina beedris. Lauibas grehsens. Luhgums. Luhgums tauteescheem. Atbilbes. Sludinaschanas.

No eekschemeem.

Behterburga. Keisara Majestetes pawehli ispildidams, fw. Sinods garidsineekem laidis zirkuleeri, ka 19. Februari janotur aishulguma deewkalposchanas Deewa meerâ dusofcham Keisaram Aleksanderam II. par peeminu. Garidsneeki joprohjam zaur preeksch-fihmeem un mahzibahm lai usmudina laudis scho deenu swehtihjt zaur luhgfschanahm, labeem darbeem un sahtibu. — **Waldiba nodohmajohjt** mudinaht us sahtibas beedribu dibinaschanu. — **Walsts-padohme** fawas schi pusgada sehdeschanas beigfchoht Maija pehdejâs deenâs. — **Leelfirfts** Aleksajs Aleksandrowitschs attal usnemfchoht zefochanu ap semes lohdi. Winu pawadifchoht Leuchtenbergas herzogs Eischens Maksimilianowitschs. — **Behterburgâ, ka „Nowosti“** stahsta, fastahdoht projektu par dibinajamu kasi preeksch strahdneeku apdrohfschinaschanas pret nelaimes atgadijumeem un par walsts pensiju kasehm preeksch wiseem darba laudihm. — **Ta pati awise** ari dsirdejusti, ka esohjt nodohmahs uslikt muitu eewedamahm akmenu-ohglehm. — **Augstakâ kara-teefâ** 18. Maijâ isspreeda Kahrta Wisupa leetu. Reetas preekschâzchlejs, geheimrahts Broworows, dewa fawu pahrspreedumu, issfazidams, ka kara-prokureera-palihga protests pret kara-teefas spreedumu (Rihgâ), kas attaisnoja Wisupu, atstahjams ne-eewehrohts. — **Leelfirfts** Wladimirs Aleksandrowitschs 18. Maijâ aibrauja us Maslawu. — **„St. Petersb. Ztg.“** stahsta, ka grahs Loris-Melikows nopirzis wafaras muishu pee Nikolaj-dselszeta stanzijas Tschudomas. — **Behterburgâ, ka „Golofs“** sino, schinis deenâs nospreests, likt Kautasijas teefas rewideereht. Rewideerefchana usdohta senatoram Baer. — **Peterhofâ, ka „Now. Brem.“** raksta, pa Wafaras-swehtkeem bijusi dsihwa un jautra dsihwe. Dauds twaikoneem wajjadsejis braukt, laudis wadajohjt; jo publikai bij tas preeks, fawâ widâ redseht wisu Keisara familiju, kas dauds karites pabraukajahs un katru reisi tika apfweizinata ar leelu gawilefchanu. — **Generalis Skobelews** 17. Maijâ nobrauzis Minskâ, usnemt 4. armijas korpusa komandu.

Kursemes lohpu-aissfargafchanas beedribas laikraksta gada-sinujumâ starp ziteem rohnahs tahdi spreedumi un sinujumi.

Zilweks tohp fawds behrnu gaddâ un pirmajâs dsihwes deenâs wadihts no egoisma, t. i. no algas par labu un no sohda par kaunu darbu. Bet drihs ween tas fahneeds augstaku pakahpeni fadsihwê, kur tas kaunu eenihst tapehz, ka tas kauns, un grib labu dariht tapehz, ka tas ir labs, neluhkodamees us to, waj no tam zelahs kahds labums jeb fahde. Un tapat tas ir ar fabeedribahm, kas dibinajuschahs preeksch lohpu aissfargafchanas, lai lohpi netaptu welte mohziti. Sawus behrnu gadus ari schihs fabeedribas jau ir pahrlaiduschas. Winas nestahw wairs us semeem pakahpeneem, bet sin flaidri fawu gala-mehrki un noluhku. Winahm wajjaga fapraft, ka lohpi naw no Deewa tamdeht raditi, lai tee kalpotu tika zilwekam un wina labumam, bet ka wini ir radijumi, kas fajuht preekus un fahpes, un kam tapehz ari ir us tam fawas teefibas, lai teem fahpes nedara. Zilwekam wajjag finaht, ka winafch ir wisu raditu leetu lungs un galwa, un tapehz winahm ari par to ir jagahdâ, ka radijumeem netaptu darihts pahri. Tahs lohpu-aissfargafchanas beedribas, kas scho leetu tahdâ wishê neeewehro, lai tahs ari buhtu ahrigi deewsin zilwekas, tomehr winau garâ ir panihjis un atrohahs wehl sohti semâ, wehl behrnu buhfchanâ, jo winas tohp waditas tahdâ garâ, kas luhfojahs weenigi us labumu un fahdi, us algu un sohdu. Tur newalda tikumiba un taifniba.

Tahdeem Deewa wahrds par welte usfauz: „Tas taifnais apschelohjahs par fawa lohpa dsihwibu“; — preeksch tahdeem jo labi deretu fchee wahrdi: „Gudrais sin no fawa lohpa eeguht labumu, bet muklis paleek tufschâ.“

Kursemes lohpu-aissfargafchanas beedriba ir jau fawus behrnu gadus pahrlaidusi. Winas gala-mehrki ir: „Pastahwigi zihnini pret lohpu mohzifchanu, ne wis tapehz, ka zilwezei no tam zelahs fahde, bet tapehz ka peeklahjiba to pawehl un zilweku peenahkums ir, wifahm tahm leetahm stahtees pretim, kas ir kaunas un nepeeklahjigas.

Schahdâ garâ puhlejahs wisi beedribas kohzelli, un pee tam palihds beedribas laikraksts, kas isnahk 4 reisas gadâ. Kaut ari ta raksta jaunâ redakzija puhletohs to wadiht tahdâ paschâ garâ!

Wegi nespehzigi sirgi tohp pee mums pa leelakai dakai nopirkti no tahdeem zilwekem, kas is pelnas kahribas par fawu lohpu neta ne-istaisa, un schahdi ir pa leelakai dakai Schihdi. Lai schahdahm nekahrtibahm un neschehligai buhfchanai daritu galu, beedriba nopuhlejahs eetaifht sirgu kautuwes, tapat ka zitâs Eiropas walstis. No tam zeltohs diwejadâ labums. Pirmkahrt wezee sirgi netaptu ta mohziti un ohtfahrt nabagakâ kauschu kahrtâ waretu dabuht lehtaku baribu. Lai nepareisohs aisspreedumus isnihzinatu, isrihloja beedriba gohda-maltiti ar sirga galu, pee kam nehma dalibu kahdi 100 zilweki. Beedriba tagad nodohmajusti eetaifht sirga gafas pahrdohstawu. Gata makfaschoht 3 kap. mahrzinâ (un wehl lehtaki).

Lai siwis netaptu gluschi isnihzinatas, tad beedriba fastahdija sweijas likumus, pehz kahdeem ahrseemes sweijas likumeem un tohs zehla landtagam preekschâ deht apspreefchanas. Likumi tapa no landtaga nodohhti ihpaschaj komissjai deht apspreefchanas un tad tohs grib zelt-waldibai preekschâ deht apstiprinafchanas.

Wisu Kreewijas lohpu-aissfargafchanas beedribu zentral-beedriba Behterburgâ ir nodohmajusti par Maslawas issstahdes laiku notureht beedribas weetneeku fapulzi, pee kuras ari Kursemes beedriba nems dalibu. Schi ir pirmâ general-fapulze Kreewijâ, un winas spreedumi tohp ar ilgofchanu gaiditi.

Weg Zelgawas polizejas tapa lohpu mohzifchanas deht 46 zilweki apstrahpeti. It ihpaschi weenreis bij redsams, zilweziwezi zilweks ar lohpu apeetahs. Kahds 16 gadus wezs sehns bij aplehjis ahfi ar petroleumu, un tad to aisdedsinajis un isdsinis us eelu. Leesmas warea tik tad apdsehst, kad nabaga lohpinfch nokrita pee semees. Kad nu kaundaris wehl nebij pilnâs gaddâ, newareja par winau zitadu spreedumu taifht, ka tik 10 rubl. strahpes. Kahdam zitam, kas to wisu bij redsejis daram un tomehr atlahwis, uslika tahdu paschu strahpi.

Wegi wifahm Kursemes lohpu-aissfargafchanas saru-beedribahm tapa apstrahpeti deht lohpu mohzifchanas 157, un prohti: 89 Schihdi, 47 Latweefchi, 11 Wahzi un 10 Tschigani.

Jau fenat Kursemes lohpu-aissfargafchanas beedriba bij isfohlijusti gohda-algu par grahmatu, kas buhtu jafaraksta Latweefchu walodâ un kas dohtu atbildi us to jautajumu: „Kâ lai flohlotajs flohla behrneem paslubina prahtu us lohpu aissfargafchanu zc.“ Kad nu neweens nebij farakstijis tahdu grahmatu, tad lihdsfchinigais beedribas sekreteeris apnehmahs farakstihjt grahmatinu, to Allunana lgs buhfchoht tik laipnis pahrzelt Latweefchu walodâ.

Lihdsfchinigâ beedribas sekreteera un redaktora E. v. Rüdinhau-sen-Wolff weeta, kas teizami ir puhlejees fawâ darba-laukâ, eezehla par sekreteeri Karl v. Lievenu un par redaktoru Dr. Brasche.

Grehfene von Königfels, dsimusti grehfene Lieven, Kursenneeze, kas nomira Dresdenê, zaur testamentu ir atstahjusti Kursemes lohpu-aissfargafchanas beedribai kahdus 5000 rubl.

Krohna Behrsmuischas. sawslarpigahs ugunš-apdrohschinaschanas beedribas statuti apstiprinati 3. Aprili sch. g. Pirmà pilnà fapulze bij 2. Maijâ Behrsmuischas pagasta-namâ. Sapulzejuschees bij gandrihs wifu feschu pee Behrsmuischas pagasta-teefas peederigo pagastu fainneeki. Kad beedribas lohzeeki bij usfihmeti, eefahlahs beedribas waldeš zelschana. Gewehleja par presidentu Mas-Meschmuischas Juschu fainneeku G. Weikmana fgu, par presidenta beedri — Lustes Winteru fainneeku R. Wintera fgu, par rentmeisteri Sihpeles Leijas-Strasdinu fainneeku J. Behtina fgu, par peefehdetajeem — Udeses pagasta-wezako J. Stoketa, Behrsmuischas pagasta-wezako A. Schwanka, Mas-Meschmuischas pagasta-wezako R. Bruhma un Behrsmuischas pagasta-teefas preefschfehdetaju R. Bramberga fguš un par rakstu-wedeju — schi pagasta skriferi G. Reichmana fgu. — Beedribas lahrtigahs darifchanas eefahlfes gan til ar 1883. gadu, jo lihds tam aisees laiks ar eepreekscheju darbu fagatawofchanu. Wehlam dauds laimes jaunajai beedribai!

„B. W.“

No Meschotnes. Jurgis ar sawahm krahmeschanahm ir muhsu nama-durwis atstahjis; tilai wehl dasch sawas mantas wadâ, kas nebij warejis laika fainneeku dabuht, jeb us aplahgu grib dšihwoht. Dasch gan ar preezigu waigu sawu mantu wadâ, zeredams, ka pee jaunâ fainneeka labaki ees, nekâ pee wezâ; zits turpreti ar asarahm atstahj sawu weetinu, fur it meerigi un preezigi bij dšihwojis, nesinadams, kâ zitur klahsees. Pee tam gan ir leela ne-apdohmiba. Kas gan nekaitetu us weetas dšihwoht, nekâ pa pasauli aplahrt staigah un gadu no gada sawas leetas krahmeht un lausht, pee kam dasch sawu un sawu masino weselibu pasaudê. Bet kas to apdohmâ?! Derechanas laika, kad wezais fainneeks grib dereht, tad prasa lohni, ko newar doht, un beigâs fader pee zita lehtaki, nekâ pirmâis dewis. Schogad paldeews Deewam gan tahs leelahs lohnes ir zif-nezil pamafinajuschahs. Derechanas laika pee mums israhdijahs, ka dauds paliks brihwâ, bet tagad islihdshinahs, tâ ka illatram buhs sawa pelna un maise. Tâ tad nu illatris rentneeks un fainneeks it meerigi eet sawam arklam pakat, un steidsahs fehlu semê kaisiht un luhdsahs Deewu, ka tas wina sweedrus bagatigi atmakfatu. — Isgahjuschais gads nebij nekahds teizams; — labiba bij puslihdš augusi; lini gan bij labi, bet teem schogad naw zenas. Seemas sehja labi istahwejusi lihgoht lihgojahs, tâ ka semkohpis ar preezigu waigu war pateikt angstam Dewejam. Kâ lihds schim rahdahs, tad gan war bagatu planju zereht; lai til Deews ustur lihds galam. Rudsu wahrpinas lihds ar pirmo Maiju sahla parahdiht sawas galwinas. Kweeschu gan zaur wehsahm nakthim ir palikuschi eedselteni, jo Maija eefahkums pee mums bij wehsaks nekâ Aprilis. Schis gads ir ihsti wehrâ leekams gads, jo gan rets firmgalwis buhs redsejis, ka pa Jurgeem rudsi jau fakrituschu weldrê. — No flimibahm ne-efam atstahiti nepeemelleti. Meschotnes muischâ ir iszehluschahs bakas, ar kurahm jau 4 zilweki faslimuschu; bet zaur muischas pahrwaldneeka nepeekususchu uhpeschanohs isdohsees, paldeews Deewam, ka tahlak ne-iplatisees.

R. P.—up.

No Bukaischeem. Kad flatamees garâ us pagahjuscho gadu, tad atzeramees, zil tas bij behdigs garahs seemas deht, zaur ko wisi dšihwoeeki manija dabas mahminas fa-ihguschohs waigus un juta winas auksto seemeta dwaschu, kura puhta lihds pat Zahneem, zaur ko wisi augi lawejahs seemas apgehrbu nowilkt un nesteidsahs wafaras staltajâs drehbês tehrptees. Tadeht mehš fanehmahm, pehz ihfas wafaras, rudeni tilai mehreni dahwanas no dabas mahminas. Kad turpretim metam sawas azis us pagahjuscho seemu un tagadejo pawafari, tad manam, ka daba leeliski pahrwahrtusees; siltâ seema un jaukais pawafaris ir tahdi, kahdus pat wezi laudis ne-atminahs peedšihwojuschi. Kad tagad apluhkojam satahs druwas un seedofschohs dahrsus, tad sahš kruhtis weeglaki pulsteht, jo preeksch muhsu azihm fmaida preeziga zeriba. Wifu apluhkojuscheem mums ja-iffauz: „Kungs, zil leeki ir Tawi darbi, tohs wifus Tu ar gudribu — sinu dari!“

Par laikrakstem man japeemin, ka pee mums Latweeschu Awises teel leeliski lasitas, jo schihs awises zeenitaji neklausahs sinamo Latweeschu laikrakstu blaustifchanahm un pelschanahm. Mehš efam pahrlieginati, ka leelakâ data muhsu tauteschu lihds ar mums tapat spreedihš un darihs.

B. G.

No Bukaischeem.

Banahumi puscho kreemus darbus,
Un nopeini katru teizanu pušlinu!
„Schillers“.

Schejenes labdarifchanas beedriba atkal fagatawojahs us kahdu isrihkoschanu preeksch laba mehrla, tapat kâ pehrn. (Ar pehrnâ isrihkojuma atlikumu dascham nabadfinam islihdseja.) Preeksch schi no-

luhka schogad nodohmahs teateri isrihkoht. Kâ dsirdam, israhdi-
schoh 2 lugas; pasihstamo johku: „Zizls Moses“ un kahdu nupat
farakstite original johku-lugu: „Dewinu mehneschu schwingulis“.
Beidsamâ luga (wehl nedrukata) efoht sawa fatura deht lohti jauka
un no beedribas labwehletajeem un dauds ziteem beedribai eewehleta,
lai gan tas notizis kahdâ Leischu meestâ. No sawas pufes wehlam
darbeem ar tahdeem noluhkeem labu felmi un zeram drohschi, ka mi-
netâ beedriba par labahm ruhmeht gahdahs un atkal kahdam nabadfi-
nam behdu laika islihdsehs!

!?!

No Subates. 24. Junijâ sch. g. buhs 200 gadi aistezejuschu, ka schini meestina tapa no kahdeem diwi muischneekem (brahteem), Hektor un Reinhold v. Sacken, fshola grunteta, ko fauz par „Subbathische Stifteschule“ un kas wehl tagad pastahw. — Schihs fsholas kura-
torija ir nodohmajusi wirsû minetâ deenâ 200-gadu pastahweschanas-
fwehtkus isrihkoht, un preezatohs, kad us tahdeem reteem fwehtkeem
dauds no fsholas zittahrtejeem fsholeneem falakitohs. — Tapehz teel
ari zitas zeen. redakzijas it pasemigi luhgtas, schihs rindinas sawas
lapâs usnemt, ka tahda usazinaschana taptu wiseem pee laika sinama
un zaur to dauds fwehtku weesu fapulzetohs.

Chr. Rawing,
kuratorijas wahrdâ.

No Disch-Wormfahtes. Lihdschimigais Disch-Wormfahtes
dsimtskungs, barons Nikolai von Rönne, sawu muischu baronam von
Hahn ir pahrdewis, bet bes mahjahm, jo mahjas jau preeksch wairak
gadeem saweem fainneekem par mehrenu, riktigaki fakohht, lehtu zenu
bij pahrdewis. — Zeenigs barons von Rönne wairak kâ 30 gadus
sawu muischu bij waldijis un eelsch ta laika saweem kaudihm dauds
laba darijis. Bat pee fsholas-nama buhwes un eeriktes, kuru kohpâ
ar Disch-Nitrahzi buhweja, barons daudskahrtigi peedalijees; to pa-
schu ari ahriigi gribedams puschoht, winsch no sawa dahrsa dauds
kohzinu, puku un ohgu kruminu dahwinaja, kuri tagad, ap fsholas-
namu stahditi, kupli aug un salo un allasch buhs par nama glihtumu
un mihligu peeminu no zeenigâ kunga. Kautschu barons sawu mui-
schu jau seemâ bij pahrdewis, tomehr to paschu til 30. Aprili sch. g.
atstahja, jo schkirfchanahs nahzahs gruhti, fur tad saweem mahju
ihpachneekem un ziteem, kuri tanî deenâ no wina atwadijahs, ap-
fshlija, ja preeksch fsholas liffchoht ehrgesles taisiht, winsch ari ar 50
rubl. fudr. grib peedalitees. Usfihdami wifu labu, ko mehš no von
Rönne fga baudijuschi, mehš winam zaur scho pasemigi issakam fir-
nigu pateizibu.

G. Freimann.

No Aprikeem raksta, ka Nollena fgs bijis nodohmajis fwineht
sawus 25-gadu waldifchanas-fwehtkus un pee tam gribejis isrihkoht
leelus tautas-fwehtkus Aprikneekem par labu. Bet tagad no tam ne-
waroht ne dohmahs.

Leepaja. Wittes un Guecka bahriau-fsholu, kâ „Tagesanz.“
dsirdejis, schi gada Augusta mehnesi pahrwehrtischohht par 3-klasigu
aprinka-fsholu. — Par Leepajas magistrata rahtskungu ezelts
Johann Aleksander Wirckau. — Rihgas komerz-bankas Leepajas
saru-beedribas darifchanu-wedejs buhs Julius Meyera fgs. Saru-
beedribas darifchanas usfahkschoht ar 1. Juniju sch. g.

Rihga. Senators geheimrahts Manafeins, kas pehz Wisaug-
stakahs pawehles rewideerê Widsemes un Kursemes gubernas, issludina,
ka winsch, eekams ar saweem eerehdneem dohses rewideereht us fewisch-
keem aprinkeem un pilsehtahm Widsemê, peenem luhdsejus ik deenas:
1) darbdeenâs no pulst. 10—12 rihtâ, un 2) fwehtdeenâs un fwehtkôs
no pulst. 12—1 pehz pusdeenâs. — Senators Manafeins, kâ „Nischk.
Westn.“ dsirdejis, pa wafaras laiku dšihwofchoht juhrmalê, Edinburgâ.
Par blehdibu, kas 12. Maijâ Drexlera apteeki, Schkuhnu eelâ, pee
tur deenestâ stahwofchâ Anfa Schwedra isdarita, „B. W.“ raksta tâ: Tê
eenahk kahds semneeku drehbês gehrbees zilweks un to fweizina no
wina Kursemê Krohna-Wirzawas pagastâ dšihwojofchahs mahtes.
Mahte schim usdewusi behdigu wehstijumu, jo winas us semehm dših-
wojofchais un ne sen prezejees jaunakais dehls Kristaps pehz ihfas fli-
mibas watar nomiris un ohtrôs fwehtkôs to paglabaschoht. Mahte
luhdsoht, ja eespehjams, lai tuhliit brauzoht lihds, palihdseht behres
fatafihht, bet ja to newaroht, tad lai fessdeen ar pirmo wilzeenu no-
brauzoht Jelgawâ; jo tad sirgi buhschoht pretim. Prohjam aiseedams
fweeschais teiz, ka mahte luhgusi, ja patš tuhliit lihds nebrauzoht, lai
tad eedohdoht 8 rublus preeksch wajjadstigahm isdohfchanahm. Schwe-
dris, nekâ launa nedohmadams un tuhliit braukt newaredams, bet mahtei
gribedams lihdsseht, preeksch mahtes eedohd fweeschajam 10 rublu. Sest-
deen Jelgawâ nobrauzis ne-atrohd pretim subtito sirgu, tâ ka kahjahm
jadohdahs behrês; no-eet pee mahtes un dsird, ka no wifa ne wah-
dinsch naw pateesiba, jo jaunais brahlis spirgts un wesels, un mahte

neweena naw suhtijufi, neds behrës luhgufi, bet fweſchais behrës-
luhdſejš ar wiſeem 10 rubteem — lapas. — **Rihgas politechnikâ**
ſhini puſgadâ mahjahš 541 ſtudentš, no kureem: 60 ir iſ Rihgas,
100 iſ Baltijas gubernahm, 351 iſ zitahm gubernahm un 30 iſ ahr-
ſemehm. Preekſchſkohlâ ir 195 mahjekli. — **Amatneeziabas iſ-**
ſtahdi, kaſ nahloſchâ gadâ Rihgâ tiſ iſrihkota, atwehrſchoht 29.
Maijâ un flehgſchoht 17. Julijâ 1883. g. — **Widſemes muiſch-**
neeziabas konwents atklatš Rihgâ 20. Maijâ. — **Wiſiâs krohna**
eekſtahdës Baltijâ, kâ „Miſchl. Weſtn.“ dſirdejiš, nu tiſſchoht eewefſta
Kreemu waloda, kâ dariſchanu waloda.

Madaleenes Veelahš muiſchâs ſawſtarpigahš uguns-beedribas
ſtatuti 3. Maijâ apſtprinati no eekſchleelu miniſtera palihga.

Kawermuiſchâs ihpaſchneekam, v. Samſon ſgam, uguns-
grehſš nopohſtijis iſchetras kwadratwerſtes leelu meſchu. Dohmâ, ka
uguns zehluſees zaur tiſſchu peelikſchanu.

Behrjone. Zau pehdejšs pagahjuſchdšs gadšs daſcheem no
muſhu walſš eemiſhneekem, kaſ ruhpigi nodarbojuſchees ar dahſu loh-
ſchanu, wina ſweedruš nolauſija tahrpi, gan ahbelem, gan ari ziteem
augtu-lohkeem ſeedu pumpurinuš, pat lapas no-ehſdami. Šhini pa-
waſarâ ſchee pohſitaji pee mums wehl daudš agrâ kâ zituš gaduš
eeraduſchees un lapu pumpurinuš jau preekſch iſplaukſchanâs no-ehda.
Tahrpi zelahš no raibahm muſchahm, kuraš aplahrt ſkraididamaš
pumpurinuš apdehj ar melnahm ohlinahm. Behz pahri deenahm no
ſchahm ohlinahm zelahš maſi, ſaſi kulkainiſchi, un jau atkal pehz maš
deenahm kulkainiſchi pahrwehrſchahš par maſeem, ſakeem tahrpineem ar
melnu galwiau. Šchee nu eeleen ſeedu jeb lapu pumpurinšs un paleek
tikmehr, kamehr to paſchu pawiſam no-ehd.

Es, ſcho^r rindinu rakſitajš, gan jau daſchuš lihdſektuš eſmu
leetajis, lai ſchohš pohſitajus no ſawa augtu-dahſa reiſ waretu iſ-
raidihit; bet lihdſ ſchim naw iſdewees to iſtENO atrakt. Tadeht wiſuš
dahſneekuš un dahſu lohpejuš laipni luhdſu, ja kahdam ir iſdewees
kahdu lihdſekli atrakt, ar kuru waretu augtu-lohkuš no ſcheem ne-
ſwehreem iſſargahit, to paſchu zaur laikrakſteem ſnamu dariht, jeb ari
man zaur wehſtuli peefubtiht.

R. A. Breſchgiš,
Behrjaunes draudſe, Waidinšs.

Wilande. Karuſaš apgabalâ tiſhuš-ſehrga ſtipri jau eeweeſu-
ſees, ar ko daudš kauſchu ſaſlimſtoht.

Iſ Zehſim ſino „Rig. Itgai“, ka kahdâš 24 werſtes atklat-
lâš Drobuſchu mahjâš 18. Maijâ no 24 leellohpeem ſtundâš laikâ
krituſchâš 11 gohwis ar leeſâš-ſehrgu. Waijadſigee ſohli ſperti, lai
ſehrga ne-iſplatitohš tahtak.

Strihwereeſchi. Strihwereeſchi ir peekſkaitami pee turigala-
jeem Widſemes pagasteem. Gandrihš wiſi ir ſawaš mahjâš jau eepir-
kuſchi un daſch ari jau aiſmaſajis. Nekur newar tiſ ſtaltâš mahjâš
eeraduſiht, kâ tē. Wiſur, kur tiſ azis pagreeſch, eerauga leetas, no
kuraš war noſkahrſt, kâ tē naw wiſ kahdi nihkuli, kaſ tiſ ar moh-
kalm wehl ſawu dſihwibu un kaſ lohti preezajahš par iſklatru pah-
laiſtu deenu. Bet netil ween ar ſtaltahm mahjahm war tee lepotees,
bet ari uſ ſawu attiſtibâš ſtahwohli. Iſklatris, kaſ laikrakſtuš uſ-
manigi buhš laſijis, buhš ari wahrdu Strihwereeſchi pamanijis. Nu,
waj konzertuš un teateruš warehš ne-attiſtiti iſrihkohit? Tadeſchu nē!
Bet netil ween uſ konzerteem un teatereem ir Strihwereeſchi ſawu
wehribu greeſuſchi, bet tee ari tahtaki eekſtatijufchees. Sen jau ir ap-
nikuſi Šchihdelu aplahrtbraukſchana, kuzi gan labibu ſader, bet kad
to aiſwed, nu — paſcham par ſawu naudu Šchihdš jaluhdſahš. Ze-
ramš, ka nu tahda buhſchana ſchē beigſees. Katris tautâš dehlš,
kam gadahš zaur Strihweru ſtanziju braukt, war noſkatiſtees lepnahš
mahjâš un ſpihkeruš, ko Strihwermuiſchâš zeen. leekſungš v. Sieverš
ir uſzehliš. Šchihš mahjâš un ſpihkeruš ir nu kahdi ſcheijenes grunt-
neeki rentejuſchi un eefahš labibaš andeli. Ari ſuperjoſſatu andeli
ir zeen. Roſenberga ſgš eekſtatijis. Behz tiſſchoht ari wiſadu zitu pre-
tſchu bohde atwehrtâ. Šchis ſohliš ir no Strihwereeſcheem jo leelš.

„M. B.“

Tehrpatâš Igaunu ſemkohlju beedriba, kâ „Geſti Poſti-
mees“ rakſta, 4. Maijâ noſpreeduſi no beedribâš puſeš ſuhtihit dele-
gatu pee Reſara krohneſchanaš un par tahdu luhgt ſawu gohda-beedri
profeforu Kōleru Behterburgâ. Beſ tam beedriba no ſawaš puſeš
ſuhtijſchoht ſkohlotaju Bellbergi. Tad tizis ſpreeſtš par iſſtahdi, kuru
beedriba nolehmufi, Junijâ iſrihkohit Muſtwijâ (Iſhornâ) pee Peipuš
eſara. — **Tehrpatâš jaunahš korporacijâš „Lettonijâš“** krahſâš
ir: ſaſch, ſiſ, ſelš.

Oberpahleš Igaunu ſemkohlju beedriba 26. Aprili noture-
juſi ſawu pirmo gada-ſapulzi, kura preekſchneekš wiſpirmš dewiſ

pahrſlatu par beedribâš darbeem un ſtahwohli pirmâ gadâ. Beedribai
bijuſchâš 13 ſapulzeš, kuraš tituſi tureta 41 garaſa ruma. Beedriba
dibinajuſi ſew muſkâš-lohri, grahmatu-krachtuwi un tirgoſchanaš
weetu, iſ kuraš ta pahrdewuſi meeſchuš par 12 tuhſt. 745 rubteem.
Beedru ſkaiſš, beſ gohda-beedreem, bijis wairak nekâ 400. Beedri-
baš kaſe atkizees 202 rubl. 13. kap. ſkaidraš naudaš, un beſ taš
beedribai eſohit eegahdahtš labš inventarš.

Iſ Behrnawaš aprinka rakſta „Goloſam“: „Miſchâli mah-
zitaja muiſchâ ir notikuſchâš nekahrtibâš. Saimneeki maſſaja ſena-
kajam mahzitajam lohti maſu nohmu; ſirmgalwiš iſtika ar maſumiau
un nepazehla nohmaš-naudu ſawâ muiſchâ augſtaku. Behz wina
nahza jaunš mahzitajš, un ſchis pa-augſtinaja maſſaſchanaš. Sem-
neeki leedſahš maſſahit leelaku nohmaš-naudu, bet negribeja ari mah-
jaš atſtaht un atdohit jaunajeem nohmneekem. Tad waijadſeja ta-
pat. kâ ne ſen Iſluſteš aprinki, nahſt waldbai palihgâ. Atnahza guber-
naš ſchandarmu pahrwaldneekš generalmajorš Laekš un wezee nohm-
neeki tapa pehz likumu noſazijumeem iſlikti. Tomehr neweeneš ne-
tapa apzeetinahš, ne ari no polizejaš apſtrahpehtš.

Ahrensburga. Par pagasta-wezakeem „Arensburgaš Wochen-
blatt“ rakſta tâ: „Beſchi ween ir peedſihwohtš, ka ſemneeki, kaſ bij
paſihſtami par kreetneem wihreem un labeem ſaimneekem, kad tohš
eezehla par pagasta-wezakajeem, padewahš dſerſchanaš un iſdewa pa-
gasta mantu preekſch ſawahm paſchu waijadſibahm. Jo lohti noſche-
lojama ir ſchi leeta, kad apdohmâ, ka pagasta-wezakâ amata weeno-
jahš daudš ſwarigu dariſchanu un ka tamdeht taš amataš pagehr jo
uſtizamu wihru. Pagasta-wezakâ rohlâš ir weetigahš polizejaš dari-
ſchanaš. Winam waijag no waldbâš dohtohš likumuš un preekſch-
rakſtuš iſſludinahit un iſpildiht aprinka polizejaš nolehmumuš. Pee
notikuſchahm noſeedſibahm peekriht pagasta-wezakajam pirmâ iſmekle-
ſchana, wainigo ſawarogſchana un uſ ne-uſtizameem zilwekeem tam
jagreeſch ſawa wehriba. Uſtraudſiba par pagasta darbeem un krohna
nodohſchanu eedſihſchana ir pagasta-wezakâ dariſchana. Winam ir
ja-iſdohd paſeš un leezibaš-ſihmeš, uſnemſchanaš un eekſtaſchanaš
rakſti, un jatur ſaraktš par wiſeem pee wina pagasta peederigeem pa-
gasta lohjekteem, kam ir pehz likuma jazek pagasta amata-wihri. Wi-
ſahm ſapulzehm ir pagasta-wezakâš par preekſchſehdetaju, un luhko
uſ to, lai wiſ notiktu pehz likuma. Par neklaufibu un preteſtibu
taš war uſlikt 2 deenaš zeetumu jeb 1 rubli ſtrahpeš. Tahduš, kaſ
neſpehj ſtrahpeš-naudu ſamaſſahit, wiſch war peelikt uſ 2 deenahm
pee darba.

Sem wina pahrwaldſchanaš ſtahw pagasta lahde un magafihne,
pagasta nabagu un ſlimneeku apgahdaſchana u. t. j. pr.

Uſ pagasta-wezako guk leela atbildiba. Kad eewehro, ka wiſch
ir ahrpuš pagasta pagasta-aiſſtahwš un eekſchpuš pagasta tam ir par
wiſu, kaſ noteek, jabuht atbildigam, tad war gan redſeht, zil grehtš
un ſwarigš ir ſchis amataš. Pagasta waldeš rewiffija no aprinka jeb
ſirſpehles teeſâš noteek tiſ weenreiſ par gadu (daudſreiſ wehl retak).
Tapehz tad ari pagasta-wezakâ darboſchanaš ir lohti patſahwiga, jo
tam ir tiſ weenreiſ par gadu janodohd pagastaſt rehtinumi par pagasta
lahdi, ko wiſch pahrwalda. Tâ tad kahrdinaſchana uſ ne-uſtizibu
ir lohti leela, kaſ wehl zaur tam tohp wairota, ka daſcham pagasta-
wezakajam ir maſa mahziba.

Kad pagasti nepeepilda augſtaku teeſu nolehmumuš, tad pagasta-
wezakâš tohp ſauktš pee atbildibaš. Winam ir japawada daſchlahrt
deenaš un nedekâš pilſehtâ, lai iſdaritu pagasta dariſchanaš; zaur
tam atkal noteek ſlahde wina ſaimneeziabâ. Pilſehtâ tam japawada
naktis ſchenkšs, un tur aprohn ar dſerſchanaš, un tâ padohdahš ſchim
kaunumam. Un eeradumam ir leelš ſpehš; kaſ dſerſchanaš eekadis,
reti tiſ no taš atſtahjahš. Tad ſahſ eet par glaumo zetu ahtri ween
uſ leiju. Zil ahtri wiſch war aiſlahrt pagasta naudu un to iſleetaht
preekſch ſawahm waijadſibahm!“

Kâ rahdahš, tad minetam laikrakſtam ir daudš eemeſla ſchâi
ſinâ ſuhdſetees. Mehš no ſawaš puſeš tiſai waram preezatees, ka
Latwijaš pagasta-wezakee wiſpahrigi nemoht ne-ekriht tanis kahrdi-
naſchanaš, bet walka gohdam ſawu amatu.

Igaunijaš laukſkohl uirwalde, kâ „Weſ. Anz.“ rakſta, da-
ſchuš pagasta-ſkohlotajuš pagohdinajuſi ar gohda-maſu par ſelmigu
amata lohpfchanu.

Warſchawa. Warſchawaš generalgubernatorš, generaladju-
tantaš Albedinſkiš, buhſchoht atkahptees no ſchi amata.

Maſkawa. „Goloſam“ ſino, ka Maſkawaš pilſehtâš - doh-
mei, zaurluhkoſohit gada-budſchetu, iſrahdijeeš iſtruhkumuš — weſelu

miljonu rubtu leels. — **Bagasta-wezakeem**, kas peedalisees pee krohneschanas, buhshoht wiseem weenads uswalks: gari swahrki ar spigulaineem usschuwumeem us peedurknehm un kantehm, ar lizehm pee aplakles un schnohrehm preekschâ; pee tam plata, fila johsta.

Rasana. Zil labâ peeminâ generalis Skobelews stahw pee Kreewu tautas, to gaischi peerahda schahds atgadijums. Kad ispau-dahs wehsts, ka generalis Skobelews pa Masflawas-Rasanas dselz-zetu nobraukshoht Diwowas stanzijâ un no turenas dohshotees us sawu tuwejo muishu Medwedowu, tad apfahrtejee semneeki leelôs pulkôs sapulzejahs Diwowas stanzijâ, gohdu parahdiht flawenajam generalim. Brauzeens peestahjahs, wisi semneeki nonehma zepures un dsiki klanidamees apfweizinjaja generali, us ko generalis, zepuri no-nemdamâ, sirsniigi atbildeja. Pehz tam Starotetowas fahdschas starosts peegahja pee generala ekipaschas, Kreewu semneeku wahrda taisni tam pateidamees par leelajeem kara nopelneem un pasneegdamâ fahl-maisi. Generalis Skobelews par tahdu apfweizinjajumu issazija sawu pateizibu un weenbalsigs urâ to wehl pawadija, prohjam brauzoht.

Charkowas gubernâ, kâ awises sino, uguns breefmigi plohsotees; reta deenâ aiseijoht, kur nenahktu sinas par uguns-grehkeem. Eâ p. p. 28. Aprili Charkowas aprinki kahdâ fahdschâ nodega 113 ehkas, zaur ko 667 zilweki saudeja pajumtu. Skahde lihds 100 tuhft. rubl. Tai paschâ deenâ Sumu aprinki Junakowkas meestâ uguns nopohstija 243 un Lohnas fahdschâ 27 mahjas ar wairak nekâ 500 tuhft. rubl. skahdes. Ari Achiras aprinki tai paschâ deenâ nodega 85 mahjas ar lihds 40 tuhft. rubl. skahdes. — 15. Maijâ Tschugjewâ nodega 28 mahjas ar 300 tuhft. rubl. skahdes un Keleberdu meestâ 70 mahjas. Skahde lohti leela. — **Charkowas gubernâ**, kâ aprehknahts, eedshwotaji isdohdoht lihds 15 milj. rubtu ik gadus par stipreem dschreeneem. — **Charkowas banka** 37 namus, kas winâ eekhlati par 354 tuhft. rubl., 22. Junijâ pahrdohshoht wairakshoh-lischana.

Voltawas muishneeziba, tâpat kâ Masflawas u. z., 4. Maijâ nospreedust, pa gaidamo krohneschanas laiku un ari katra zita laikâ buht Keisara Majestetei pee rohkas. Keisara Majestete par to lizis isteikt pateizibu.

Tambowas gubernâ jau ilgaku laiku esohht tik breefmigs karstums, ka lauki fahkschi nokalst. No paschahm Leeldeenahm leetus ne-esohht gandrihs nemas lizis. Laufkaimneeki leelâs behdâs. Slihta pkauja esohht paredsama un labibas zenas lohti pazehlschahs.

No ahrssemehm.

Wahzija. Minchenê tagad noteek sozialistu prozese, kurâ ap-fuhdsjeti 18 zilweku. Winus apwaino, ka tee peederejuschi pee flep-enahm sozialistu beedribahm, kuru mehrkis bijis, iszelt Wahzija dumpi un apgahst tagadejo walsts kahrtibu.

Austrija. Par Gotharda tunela israakshanu Austreeschi nemas naw preezigi. Dauds awises issaka dohmas, ka minetais tunelis padarishoht Austrijai wisleelako fahdi. Lihds schim leelakâ tirgoshana us Italiju gahjusi zaur Austriju, is kuras weda dselzjeksch pahr Brenneru us Italiju. Bet tagad leela tirgoshanas daka eefshoht zaur Wahziju us Italiju pa dselzjeku zaur Gotharda tuneli. — **Pirmâ rekruschu nemshana** Bosnijâ eefahksesees. No Bosnijas galwas-pilsehtas Serajewas apgabala sino, ka ta tur isdewusees labi, un ka wisi wajjadsgree rekruschu bes pretoshanahs nonemti. — **Austreeschu fuhtnis** Konstantinopelê, barons Kalis, esohht eefahzis ar Turku waldibu farumas, zaur kuraahm griboht peerunahkt Sultanu, lai tas pil-nigi atfazitohs no Bosnijas un Herzegowinas, tâ ka Austrija schihs prowintzes galigi waretu saweenohkt ar Austriju. Lihds schim Austreeschu fuhtnis wehl nekâ ne-esohht panahzis. — **Par Austreeschu fuhtni** Rohmâ eezelts grahs Ludolfs.

Belgija. Bijuschâ Frantschu keisarene Eischenija pehdeja laikâ usturejahs Emfes bahde, Wahzija, un no turenas tagad atbraukufi Briselê.

Anglija. Kawendischâ un Worfle flepkawas wehl arweenu naw atrasti. Lai gan atkal teek sinohts, ka polizeja teem esohht us pehdahm, bet tahdas sinas nahkschas jau wairak reisas, bes ka buhtu pateefas. — **Waldibas komissija**, kas ismellejusi jautajumu, waj tunela rakshana starp Angliju un Franziju sem Laman'schas juhras schauruma buhtu atkaujama, un waj buhtu eefpehjams apdrohshin-atees, ka pa tuneli kara laikâ ne-eelaustohs enaidneeki, tagad esohht taisijusi spreedumu, ka waroht rakt tuneli un ka no wina kara laikâ preeksch Anglijas nekahdas breefmas newarohkt izjeltees.

Franzija. Angtu kara-ministeris atbrauzis Parise us farunahm ar Frantschu waldibu par kohpigeem fohleem Egipte.

Bulgarija. Par Bulgarijas kara-ministeri eezelts Kreewu generalis Kaulbars, bijuschâ generala Krilowa weeta.

Turzija. Angtu un Frantschu waldibas laiduschas rakstu, zaur kuru tahs isskaidro, ka winas atfaukschoht sawas kara-slotes no Egiptes atpakal, zil drihs tur meers un kahrtiba buhshoht apdrohshinata. — **Turku waldiba** likusi 4 brunu-twaikoneem sagatawo-tees, tâ ka tee katra brihdi waretu dohtees zekâ us Egipti.

Egipte. Angtu un Frantschu konsuli darijuschu Arabi Bejam sinamu, ka Anglija un Franzija faufshoht winu pee atbildechanas, ja Egipte notiktu kahdas nekahrtibas jeb usbruzeeni pret Eiropeescheem-Arabi Bejs pehz tam patâ pasinojis Kreewijas, Wahzijas, Austrijas un Italijas konsuteem, lai tee esohht meerigi, jo pret Eiropeescheem nekahdi usbruzeeni nenotikshoht.

Japana. Japaneeschu waldiba issuhthijusi us Eiropu fuhnteezibu, kuras galwa ir weens no Japaneeschu augsteem amata-wihreem Ito Hirobumi. Suhnteezibai esohht diwejadi usdewumi. Weenkahrt ta griboht eepahsthees ar Eiropas walsts-estahdehm, jo Japaneeschu nodohmâ tahs eewest ari pee fewis, un pa dakai tee to jau eefahkschi. Dohrkahrt fuhnteeziba griboht ismelleht, ar kahdahm Eiropas walstihm Japanai buhtu wisderigaki un wisweeglaki noslehgt zeetu fabeedribu.

Wisjannakahs sinas.

Par Leelsirsa Trohnamantineela audsinataju, kâ „Strana“ sino, esohht isredsehts sirsis Drlows, tagadejais Kreewu fuhtnis Parise pee Frantschu waldibas. — **Keisara Majestete**, kâ „Wald. Wehstn.“ sino, 19. Maijâ peenehmis audienzê generaladjutantu grahsu Toblebenu. — 19. Februaris — semneeku brihwlaishanas leela deena — us Wis-augstako pawehli pehz Sw. Sinoda nospreeduma eezelts par basnijas fwehtku deenu. — **Masflawâ** 20. Maijâ, pulst. 1/2208 pehzpusdeenâ, atklahja istahdi. Klacht bij: leelsirsis Wladimirs Aleksandrowitschs, Leuchtenbergas herzog, kara- un eefshleetu ministeri. Metropolitns Makarijs notureja liturgiju. Generalgubernators Dolgorukows pehz tam runaja atklahshanas runu us leelsirsu Wladimiru. Drlesteris spehleja, sem Rubinstaina wadishanas, fewischli scheem fwehtkeem komponeretu uwerturu. Restorazija isrihtotâ brohksht weselebas usfauza Keisara Majestetei. Pehz tam leelsirsis apklatiija istahdi. Publikai tikai pret biketehm, no generalgubernatora isdohtahm, ee-eeschana bij atkauta us galerijahm. — „Waldibas Wehstnesis“ sino, ka Wisaugstaki paweh-lehts atzelt Bakar-Sibirijas generalgubernatora weetu, bet dibinahkt stepu generalgubernatora weetu, pee kuras peederetu Almolinskas, Semipalatinflâs un Semiretschenflâs apgabali. — **Par Warschawas generalgubernatoru**, generaladjutanta Albedinska weeta, esohht isredsehts grahs Toblebens, kura weeta par Wilnas generalgubernatoru nahkschoht general-schtahba preekschneeks, generaladjutants Dbrutschews. — **Wezais Garibaldis**, duhshigais kareiwis Italijas saweenoshanas kare, 21. Maijâ (2. Jun.) nomiris us sawas Kapreras salas. Winkh bij dsimis 4. Julijâ 1807. g. — **Niza.** — **Egipte meers**, kâ jau paredseja, naw bijis pastahwigs; tur atkal eet julu-julahm. Tagad leelwalstis aprunajahs par to, ka buhtu jafafauz konferenze Konstantinopelê, kas lai to leetu apspreesch un melle padoh-mus, kâ wisweeglal un ahtral tur tohs sakarsuschohs prahtus waretu peemeerinahkt. Zitas leelwalstis jau weenojuschahs schai leeta; tikai Turzija, tai ne-esohht tas ihsti pa prahtam. Bet paredsams, ka ta ari drihs peeweenosees zitu leelwalstiju nodohmam. — **Senators Manafeina** kgs zetortdeen, 20. Maijâ, rewideerejis Widsemes gubernas-waldi, gubernas-kanzeleju un gubernas-drukatawu. — **Behrnajee Tatari** esohht atkal eeraduschees Rihgâ ar wairak kehwehm un schinis deenas nodoh-majohkt dohtees us Dubulkeem, taishti kumifu (raudsetu kehwes peenu) turenas kumifa-namâ. — **Jelgawas Latweeschu beedriba**, kâ is fludinajumeem rebfams, isbrauks sakumds fwehtdeen, 6. Junijâ, us Kaln-zeema Putschu-Neimaneem. — **Zerehm**, ka beedribai weesu buhs papilnam; jo kam gan nepatiksees brauzoht apluhloht — schogad tik bagati isgresnoto dabas mahmiru un winas sala, puku-rohtatâ kleh-pinâ lohlotees un ispreezatees.

Kahds wahrds par senatoru rewisiju.

Kâ zeen. lasitajeem jau sinams, senators Manafeins ir atbrauzis us Baltijas gubernahm un tagad usturahs Rihgâ. Buhs rets kahds zits atgadijums, par ko wisi buhtu sawds spreedumds tik weenprahtigi, kâ par Baltijas gubernu rewisiju. Wisi gaididami gaidija us augsto walsts-wihru Manafeinu, jo ikkatriis us rewisiju leel leelu zeribu. — **Mehs** jau daschu reisi efam runajuschu par scho leetu. Tagad darom sinamu, kâ diwi leeli Kreewu laitraksti „Golofs“ un „Nowoje Wremja“ schai sinâ spreesch.

„Golofs“ raksta tahdâ wihse: „Senatora kungam buhs dauds darba. Tahdâ semê, kas wed fewischku dsihwi, kam ir sawi ihpaschi likumi un eestahdijumi, kur eedshwo kaudis, kam sawa ihpascha waloda un tiziba, — rewisija naw weegla leeta. Rewidents atradihs

zenteenus un buhſchanas, kas winam buhs pawifam jauni un ko buhs dabujis ſinaht tilai iſ grahamatahm un ſtahſteem. Wiſu winam waijadſehs paſcham redſeht un iſmelleht un winſch nedrihſſehs dauds ti- zehſt leetahm, ko ziti winam ſtahſtihs un pawehſtihs. Baltijas gu- bernu rewifſjai buhs zitads mehrkis, nekà p. p. Saratowas waj Tam- bowas gubernas rewifſjai. Rewifſija Baltijas gubernas buhs ſwa- rigaka, jo wina nodarbofees ar ſewiſchlahm buhſchanahm politikas, ſadſihwes un ſaimneeziabas ſinà. — Rewifſjai buhs ja-iſmelle, zil tahtu ſchi ſewiſchlà buhſchana, ja to patura, ſpehj galwoht par plaukſchanu, meeru, kahrtibu un turibu Baltijas gubernas, un kahdas lai ir tahs reformas, kas buhtu eewedamas tai ſinà. Mums tamdeht buhs taiſniba, kad ſalam, ka ſenatora Manafeina re- wiſſija iſſchſirs jautajumus, kas buhs jo ſwarigi preekſch Baltijas gu- bernu nahkameem laiſeem. Schim darbam jau tuhliſt no eefahkuma ſpraudifees daſchi ſchlehrschi zelà. Senators atradihs diwus eenaid- neeku lehgerus, no kureem iſkatriſ winu mellehs dabuht uſ ſawu puſi. No weenas puſes nahks ſenatora preekſchà Wahzi, kas atſaukfees uſ ſawahm gadu-ſimtenu wezahm teeſbahm, uſ ſawu ne-aprohbeſchoto waldſchhanu, uſ ſawu ſinaſchhanu un uſ ſaweem peedſihwojumeem. Uſ ohtras puſes ſenators redſehs kauſchu baru, Zgaunus un Latweeſchus, kas pawadija gadu-ſimtenus dſimtsbuhſchanà un tilai preekſch ne-ilga laika ſahka zenſtees, ka waretu tà dſihwoht, kà zilwekam peeklahjahs, — kauſchu bars, kas pa leelakai dala wehl atrohдахs ne-iſkoyptà buhſchanà, tumſibà un nabadſibà. Starp abeem lehgereem ir breeſ- migi leela ſtarpiba, — tilab pehz ahrigà daudſuma, kà ari pehz eekſchigahm ihpaſchibahm rehſinoht. Waldſchahs kahrtas wehl ne- iſtaifa peeſpadiſmito datu no wiſeem eedſihwoſajeem; bet winu rohkàs ſtahw ſemes liktenis, wiſa nauda un gandrihs wiſa ſeme. Mehſ ſa- lam (tà Golofs tahtak ſpreeſch), abi lehgeri mellehs rewidentus dabuht uſ ſawu puſi. Waijadſehs ſkaidra gara, ſtingra, neſchaubiga prahta un dauds pazeetibas, lai eewehrotu leetu paſchu un neſtahtoſs ne uſ weenu, ne uſ ohtru puſi.

Gandrihs tàpat ſpreeſch ari Kreemu awiſe „Nowoje Wremja“. Kunajoht par ſtrihdu, kas eſoht ſazehlees ſtarp Baltijas muiſchneekeem un ſemneekeem, minetà awiſe ſaka tà: „Par to naw ko ſchaubitees, ka ſtrihdum ir jabeidsahs ar meerigu iſlihgſchhanu. Lenkoſchana, ka Baltijas gubernas lihdsinotees Zhru-ſemei, ir peeſkaltama pee tulkſcheem teikumeem, ko iſdohmà eekarſuſchi prahti, kas muhſu deenas paſtah- woſchahs buhſchanas walſti grib pahrtaiſht par pawifam zitadahm. Lai Wahzu muiſchneekeem un ſemneekeem buhtu ari pawifam zitadi zenteeni, tomehr wini war iſlihgſt meerà, weens ohtram preti nahkdami. Senatoram waijag raudſiht to panahkt, lai ſchai maſaja ſemes gaba- linà, kas peeder pee nedalamahs Kreemu walſis, drihſi jo drihſi iſjuſtu leekahs dohmas, kas daſcham labam prahtus ir jauktin ſajaukſchahs, tà ka meeram un pateſibai dara pahri, un pat eenaidneeka ſlauga azis“) greeſchahs uſ ſcheijeni. Geſſch tam paſtahwehs rewidenta gruhtais darbs. Zhſtais laiks preekſch tam jau ir druſku nokawehts, jo eekarſuſchais ſtrihds jau ir pahrlahpis rohbeſchahs, ko prahts well, tà ka tur nedſird to wahrdu „meers“, bet dſird zitus, — neprahti- gus wahrduſ, kas parahda, par kahdu tas ſtrihduſ ir palizis. — Waijag dauds gudribas, iſmanigas dariſchanas un dauds laika, lai war iſdeldeht wiſas leekahs buhſchanas, kas nepeeder pee ſtrihda un kas ir eeweeſuſchahs karſtaja laujà. Kad tas tà nenoteek, tad rewifſija pahrlatifees, eedama waj pa weenu waj pa ohtru partiju. Rewifſjai ir jaſtahw ſtarp abahm partijahm, eewehrojoht pateſibu un walſis la- bumu u. t. j. pr.“

Kad dſirdam to, ko „Golofs“ un „Nowoje Wremja“ ſaka, tad pirkahrt ir japreezajahs par mineto laikrakſtu meerigo un ſapratigo walodu, jo abi laikrakſti runà no meera, kas baro. Zhpaſchi ir japreezajahs par awiſi „Nowoje Wremja“, kuras kohles ſenat druſku zitadi mehdsja ſlaneht. Warbuht ka tee druſku pahraſ dedſigee, tà ſauktee „tautiſkee laikrakſti“ uſwilks uſ preekſchu tamlihdſigas ſihgas ari ſawahm kohllehm. Tas buhtu gan leels brihnumſ, bet tautai par leelu ſwehtibu, jo daſcha leeta zaur tam labaki iſſklaidrotohs. — Ohtrahrt abi minetee Kreemu laikrakſti zaur daſcheem ſaweem ſpree- dumeem peerahda, ka Baltijas gubernu rewifſija ir teeſcham lohti waijadſiga leeta, jo no tahleneſ neweens newar labi un pilnigi eepa- ſihteſs ar muhſu gubernu dſihwi un buhſchanahm. Kad „Golofa“ un „Nowoje Wremja“ zeen. redaktoru ſgi dſihwotu Baltija, tad wini pee ſawa labà prahta daſchà ſinà neſpreeſtu tà, kà ir ſpreeduſchi. Ka

ſadurſchanaſ muhſu ſadſihwè ſchur-tur ir notikuſchahs, to neweens ne- noleegs un ari nebrihuiſees par to, bet ka Baltija eſoht diwi cenaid- neeku lehgeri, kas allaſch karotu weens pret ohtru, to tadſchu pee la- bas teefas newar ſaziht. Strihdi un kautini ſtahw wairak uſ papihra, kahds laikrakſtòs, nekà ir manami paſchà ſadſihwè. Wahzi, Latwee- ſchi un Zgauni uſ ſawa kohpiga darba-lauka wiſpahrigi labi fateekahs, lai ari daſchi melle eeteikt, ka ta leeta eſoht pawifam ohtrada. Tà ſauktee tautas wadoni un winu wehſeſchanaſ buhs ſtipri ween ja- ſchſir no paſchahs tautas un winas wehſeſchanaſ, kà p. p. muhſu tautas-ſkohlàs leetà un ari daſchà zità ſinà. Ta ir noſchehlojama leeta, kad ir kreetni kara-wihri, bet kad teem naw wadonu. Bet ta ir wehl wairak noſchehlojama leeta, kad ir dauds wadonu, bet teem naw kara- wihru jeb ir tilai kahds maſs pulzinhſch. Bet pawifam johziga ir ta leeta, kad wadoni paſchi ſewi eezet tai weetà un karo kara-wihru wahrda, leelu trohkſni ſazeldami, lai laudis dohma, ka aij wineem ſtahw miljoni. — Ari to neweens newar ſaziht, ka Latweeſchi un Zgauni atrohдахs ne-iſkoyptà buhſchanà, tumſibà un nabadſibà, un ka wiſa nauda un gandrihs wiſa ſeme eſoht waldſchahs, t. i. Wahzu kahrtas rohkàs. Kas dſihwo Geſſch-Kreewijas gubernas un ir dſirde- jis daſchahs leekas brehkas no ſcheijenes un no ſinamahs puſes, tam tahds ſpreedums par Latweeſchu un Zgaunu dſihwi leekahs buht pa- reiſs, bet kas dſihwo Zgaunòs un Latweeſchòs, tas tadſchu leezinahs, ka ſchihſ tautinas, paldeews Deewam, wiſpahrigi nemoht, ir itiu glihti iſkoyptas un ka gaiſma pahrt winahm ir jauki iſplatijufees un ar iſkatru deenu wairak iſplatahs. Grehts un pat nepateiziba ta buhtu, ja kahds gribetu ſaziht, ka Latweeſchi un Zgauni gut naba- dſibà, — lai ari kahdeem teeſcham buhtu — kà tas wiſur paſaulè iraid — palnaps ſtuhritis deeniſchlahs maifites. Turpretim waram pateiktees Deewam. Walſtij un muhſu buhſchanaſ, ka laba dala ſe- mes un naudas jau ir Latweeſchu un Zgaunu rohkàs, un ka ſchi dala — kà mehſ zeram — pee prahtigas dſihwes un iſtureſchanaſ ar iſkatru gadu paliks leelaka.

ſam pahrliezinati, ka augſtee ſenatoru lungi teizami paſtrah- dahs ſawu gruhto darbu mums un Walſtij par paleekamu ſwehtibu, un ka wini, ar Baltiju eepaſtmuſchees un winai daſchu labumu atweh- lejufchi, Baltiju nekad ne-aiſmirſihs — tàpat kà muhſu Augſtà Kunga un Keiſara ſchehlaſtiba, kas ſenatoru rewifſija ir parahdijufees, atra- dihs paſtahwigu weetinu — Zgaunu un Latweeſchu un wiſu Baltee- ſchu pateizigàs ſirdis.

Wabaga muſikants un wina beedris.

Kahdà jaukà wafaras deenà Wihnes Brahteri bij diſchi tautas- ſwehtki. Brahteris ir leels dahrs un der Wihneſcheem par iſluſte- ſchanaſ weetu. Dauds kauſchu tur ſapulzejahs; jauni un wezi, ſemi un augſti atrohдах tur ſewim preeku. Ari dauds ſweſchſemneeku tur bij. Kur jautri zilweki ir kohpà, tur eerohдахs ari tahdi, kam ſawu laimi- gako brahtu apſchehloſchanaſ waijag. Tà tad bij ari dahrsà fanah- zis leels pulks deedelneeku, ſpehlmanu un lihgotaju, un katriſ mehgi- naja ſew kahdu graſiti nopelnitees.

Wihne dſihwoja toreis ari wezs iſdeenejis ſaldats, kas newareja iſtikt no ſawas knapahs ſchalowinas. Deedeleht winam bij kaunò. Winſch panehma ſijoli, ko no tehwa bij eemahzjeeſ ſpehleht, noſtah- jahs Brahteri apakſch kohka un ſpehleja. Sawu wezo ſuni winſch tà bij eemahzjijis, ka tas winam preekſchà tupe dams wina wezo zepuri ſohbòs tureja, lai laudis tur tohs pahri graſchus meſtu, ko tee winam gribetu doht. To deen' ſaldats atkal tur ſtahweja un ſpehleja. Buh- delis tupeja ar zepuri ſohbòs winam preekſchà; bet laudis pagahja garam un zepure palika tulkſcha. Kad laudis weziti tiſ buhtu uſſla- tijufchi, teem buhtu bijis par winu ja-apſchehlojahs. Blahni, firmi mati knapi apſedſa wezo galwinu. Apgehròs bij wezs ſadriſlahts ſchineliſ. Daudſàs laujàs winſch bij lihdsizihniſees un gandrihs no iſkatras winſch bij dabujis par peemianu daſchahs rehtas. Labajai rohkai bij tilai trihs pirkſti, kuroſ bohgenu tureja. Diwi pirkſti un lahja bij atſchauti. Un tomehr lihſmee laudis winu ne-eewehroja, lai gan winſch ſawus pehdejoſs graſchus bij iſdewis par ſihgahm un wiſas ſawas wezahs maſchahs un dantſchus ſpehleja, zil jauda. No- ſtumis un lohti behdigs wezais wihòs noſlatijahs uſ zilweku pulku, uſ winu preezigeem waigeeem un greſneem apgehrbeem. Wini jautree ſmeekti duhrahs kà ſohbens winam ſirdi. Wezajam puhdelim klah- jahs labaki. Tas tadſchu atrada mahjàs eedams kahdu kauliku. — Bij jau labi wehlu pehz puſdeenas. Wezà ſaldata zeribas draudeja tàpat juſt, kà ſaulite drihſ paſudihſ; jo zeeretaji jau ſahka dohteſs

*) Reſtu, kas tas par tahdu eenaidneeku ir, kas ſtaubigi ſtatotees uſ Baltijas gu- bernahm, jo Kreewija ſchim brihſcham, paldeews Deewam, ar wiſahm woſſihm dſihwo meerà. Reb.

us mahjahm. Gruhtas, gruhtas flumjas nolaidahs us wezo, rehtaino waigu. Winsch ne dohmaht nedohmaja, ka ne tahlu no wina stahweja smalks lungs, kas ilgi us wina klauſijahs un lihdszeetibas pilns wina apluhkoja. Kad pehdigi nefas wairs nelihdseja un noguruſi rohka bohgenu wairs nespehja walidht un kahjas bij peekufufchahs, wezitis noſehdahs us alkmena un atſpeeda peeri wahjaja rohka, — un seme eefuhza klufas afaras, ko ta neweenam nefaka. Al, zil dauds afaru nerit semes-mahtes klehpi, ko zilweki neredſ! Bet Deews engelichus ir iſredsejis, kas ſlepeniba raudatas afaras ſakrahj un Deewa preekſchâ aiſneſs. Gruhdeena afaras ir Deewam dahrgas ſahles, ſpehzigâ luhgſchana, ko Deews paklauſa. Glihtais lungs, blakus wezai leepai, bij redsejis, ka krophlâ rohka afaras noſlauzija, lai paſaules aſs winaſ ne-eerauga. Newainigi nelaimigais kaumejahs ſawas ſirdſ-fahpes, ſawu nelaimi paſaulei atklat. Winsch ſajuta, ka paſaulei daſcheem maſ lihdszeetibas un ka Zuhſminam taiſniba, kas dſeed:

„Slehp dſiki ſirdi, ko Tu zeeti,
Lai ziti to til nemana;
Teem buhs Dew wairi garam ceti,
Kad ſirdſ Dew leelâ zeefchana.
Kas gribehs ſaprast Tawas ſahpes,
Kas gribehs Dewim lihdsi zeest?
Til Deews ween Tawu wainu ſlahpehs,
Lai Tawa ſahpju uguns dſeeſt!“

Uri wezitis ſawas behdas gribeja paſleht; bet rahdijahs, ka wina afaras kâ karſtas lahſes ſweſchajam lungam us ſirdi krita. Ahtri winsch peegahja pee wezichâ, eedewa winam ſelta gabalu un ſajija: „Baleeni man ſawu ſijoli us kahdu brihdi!“

Wezais uſſkatiſja lungu ar pateizibas pilnahm azihm. Winsch ſaprata, ko lungs gribeja, un paſneeda winam ſijoli. ſijole nebij til ſlikta; bet wezais ſaldats wina nejauki ſerzinaja. Swefchais wina ſaſchtimmeja, noſtahjahs it turu pee wezichâ un ſajija: Nu, beedri! nem Tu to naudu un es ſpehleſchu.“

Swefchais lungs eefahka ſpehleht, bet tã, ka wezitis ſawu ſijoli it ehmoti uſſkatiſja un dohmaja, ka ta nemaſ ne-efoht ta pati. Winaſ ſkana gabja brihnichkigi pee ſirdſ un aiſripoja kâ pehrles. Iſ-rahdijahs, it kâ engetu balſis gawiletu ſijolê, un tad ta atkal lungſteja, it kâ gruhtas flumjas. ſijoles ſkanas tã aiſkustinaja ſirdi, ka azis afaras ſpeedahs. Nu laudis apſtahjahs, uſſkatiſja ſtalto lungu un klauſijahs us brihnum jaukajahm balſihm. Katriſ manija, ka tas lungs preekſch ta nabadſina ſpehleja, bet neweens wina nepaſina. Augſtmanu kareetes apſtahjahs. Iſweens nojehdſa, ko ſweſchais gribeja, un tã tad dewa pilnahm rohlahm. Bira ſeltſ, ſudrabs un warſch zepurê. Buhdelis nurdeja. Waj aiſ preeka, waj aiſ duſmahm? Zepure bij til ſmaga, ka winsch to wairs newareja ſatureht. „Iſber, wezil!“ laudis ſauza wezajam, „zepure wehl weenreis buhs pilna.“ Wezis tã darija, un riktigi! wehl weenreis winam ta bij ja-iſtrata ſijolu kulê. Swefchais lungs ſpehleja ar aiſ preeka ſpihdofchahm azihm. Glawas gawiles ſtaneja. Wiſi bij pahreeku eelihgmoti. Behdigi ſijolneeks uſſahka to dſeeſmu: „Deews, fargi Reifar!“ Wiſi no-nehma zepures no galwas un wiſa tauta gawileja: „Deews, fargi Reifar!“ Swefchais lungs ſpehleja, lihds dſeeſma bij pagalam. Tad winsch eelika ſijoli laimigâ ſaldata rohlas un, pirms wezitis winam ſpehja pateiktees, winsch bij prohjam. „Kas tas tahds bij?“ laudis praſija. Kahds lungs ſajija: „Tas bij ſlawenais ſijolneeks Alekſanders Buſchê. Darſim pehz wina teizamahs preekſchſihmes.“ Tas lungs ſajija un tureja ſawu zepuri, un no jauna nauda laſijahs preekſch krophlâ ſaldata. It wiſi dewa, un kad lungs wezajam naudu ſijolu kulê krita, winsch uſſauza: „Lai dſihwo Buſchê!“ — „Augſta laime tam!“ laudis ſauza. Bet wezitis ſalika rohlas un ſajija luhgdamees: „Kungs, atmalkâ winam to bagatigi!“ — To wakar Wiſnê diwi bij jo laimigi: wezais ſaldats, pee ka truhtums beidsahs, un Buſchê, kura ſirdſ preezajahs, apſnadamahs nabadſinam palihdſejufi.

J. G.

Laulibas gredſens.

„Gredſens kriſtigâ baſnijâ der par laulibas ſihmi.“ Schohs wahrduſ Zuhſ, miſhlee laſitaji, gan daudſreis buhſeet dſirdejuſchi, kad redſejahjt jaunus pahrus ſalanlajam. Waj warbuht zits gribehs ſinaht, lamdeht gan ihpaſchi gredſens par tahdu laulibas ſihmi ir iſredſehts? — Tad ſajichu tã: Tamdeht, ka tilpat kâ gredſenam naw gala, tilpat aridſan weenprahtibai un miſheſtibai laulatu draugu ſtarpâ

ne muhſcham nebuhs beigtees. — Tê ſtahtichu, ko ſchinis deenas kahdâs awiſes laſiju. Preekſch ilgeem gadeem kahdâ Wahſemes zeemâ jaunai ſeewinai, til-ko laulatai, dahſâ, laikam puſes ſtahdoht, laulibas gredſens noſchtuka no pirkſta un paſuda, lai wina ari jo mehleja. Schini pawaſarâ ta pati mahmina, 83 gadu weza, iſrauj ſawâ dahſâ dadſchu krumu, un — dadſcha ſalnês karajahs winaſ laulibas gredſens! Gada liſchma, ſeltam eekalta, to iſrahda. — Peelikſchu tã wehl zitus tamlihdsigus notikumus, ko pats eſmu peedſihwojis. Winau gadu ſalaulaju jaunu pahri. Dauds weefu bij ſabraukufchi no wiſahm malahm. Nepeetika namâ ruhmes, wiſeem gutas-weetu ſataiſiht. Guldinaja zitas jaunus lahſeneeges us ſtalla greeſteem, friſchâ, ſmarſchotâ feenâ. Tahm labu nakti dohdoht, jaunai ſeewai laulibas gredſens nokrita no pirkſta. Lai wehl jo mehleja, — atraſt ne-atrada. Tad ohtro rudeni, kartufelus klaijâ laulâ nemoht, weenas nehmejas kaſchelim gredſens radahs ſaram uſmauzees. — Peelikſchu ir no ſewis ko klat. Ne ſen biju laulibâ dewees, tad weenu rihtu agri mani nowahka labi tahlu pee ſlima draudſes lohzeſta. Dabuju braukt par augſtu, pliku juhrmalas kahpu, kur katriſ wehjelis ratu pehdas ar ſmil-tihm tuhliſ aiſdſina. Bahrbraukufcham radahs manim laulibas gredſens no pirkſta nokritis. Kur ſmilſchu juhrâ wina mehleht, wina atraſt?! Luhduſu gauſcham wiſus kahpmalneekuſ, ja gredſenu kur atrohd, lai manim to atneſs. Un — treſcho deenu ir winau manim atneſa! Kahda eebuhweeſcha mahmina trahpijahs no tahlenes noſkatiſuſi, ka es paſchâs kahpas wirſu, ratôs ſtahwu pazehlees, ſawu mehteli nowilzis. Tad ar ſawahm meitenehm, ſectus panehmufees lihds, nehmuſi tai weetâ ſmiltilis ſijaht un bij manu gredſenu atraduſi. Labi wairak par 50 gadeem no ta laikâ pagahjuſchi; buhs drihſ gads, kamehr mana ohtra puſe jau duſs ſemes klehpi. Bet wehl ſchodeen rihtis, wakariſ ſawu laulibas gredſenu zeeti ſawâ pirkſtâ wakteju! Kahdiſchu ſawu laulibas ſihmi ſawai mihtai draudſenei, kad ar winau zita ſaulê atkal ſatilkſchohs.

Beidſoht wehl mineſchu. Winau gadu pahrkrauſtiju ſchahduſ-tahduſ papihreus un krahjuminus, kas, kamehr biju par mahzitaju, manim bij ſalikufchees. Tad atradu aridſan gredſenu buntiau, ko laulateem draugu pahreem, winau atlaulaſchamu paſludinadams, biju dabujis atkal mineem nopraſiht. Tad eedohmajohs ſawâ ſirdi: Stahſtat manim, juhs gredſeni, kahdas dohmas, kahdas zeribas toreis teem pahreem ſirdis preezinaja, kad es juhs winau pirkſteem uſmauzu, — un kahdas dohmas, kahdas bailes atkal to brihdi juhſu ſirdi un prahtâ plohhijahs, kad dabuju winus no juhſu pirkſteem nomaukt, eekams nahwes-engeliſ to darija? — e.

Luhgums.

Krahju ſweſchus, wezus un beidsamâ laikâ atwafinatus wahrduſ, gribedams ſawahht wiſus tohs, kas atrohdami Latweeſchu laikrakſtôs un grahmatâs, un tad iſlaiſt grahmatiau, lai ta buhtu laſitajeem pee neſaprohtameem wahrdeem par tulkku.

Lai nodohmatâ grahmatina iſnahktu jo pilniga, lai wina waretu iſpildiht ſawu uſdewumu, tad paſcheem laſitajeem janahſ man palihgâ, un tapehz tohs, lam ſchi leeta ruhſ, jo mihtu uſluhduſu, lai laſidami tohs wahrduſ uſſihmê, kas wineem neſaprohtami, un tad laipni man peefuhſta. Man weenam krahjoht, daſch labſ wahrds paliktu ne-eewehrohts.

Sawu draudſigo palihdſibu man jau peefohljuſchi daſchi mahziti walodu prateji.

Zeredams, ka kreetnee tautas dehli pehz walas un gribas man nahſs talkâ pee ſchi uſſahktâ, laſitajeem derigâ darba, eeleeku ſawu luhgumu laikrakſtôs. Laubes Indrikiſ.

Luhgums tauteeſcheem.

Mehs luhkojam deenu no deenas tautas ſenâ teiſſmu un dſeeſmu dſelmê, tur atraſdami dahrgas gara mantas, — kurâs parahdahs ihſta tautas daba, tautas dſihwe un garſ. Bet tomehr wehl newaram buht pahreeginati, ka jau wiſs atraſts un ſakrahts. Wehl warbuht ſkaitiſim gada-ſimtenus, turôs wehl atradihs ſchahdas un tahdas ſentehwu dſihwes leezibas, lai gan wiſas nekad ne-atradihs.

Pee tautas dſihwes leezibahm war ari peekaitiht — „rohtalas“ jeb ſpehles, kâ p. p. Seſtôs, Wilziſch nahſ, Ganu, ganu amutinas, Bohdindôs u. t. j. pr., kuras ir tilpat newainigi preeki, kâ muhſu ta-

*) Zuhſtjumi mani ſaſneegs ar ſchahdu uſtrakſtu: „Mahjas Weeja redakſijai — Iſhigâ: Nodohdams Laubes Indrikiſ“, jeb: „Въ редакцію Латвишской газеты „Mahjas Weeja“ — въ Ригу. Для передачи Генриху В. Лаубе.“

gadejee dantschi. Un es zeru, ka nemaf nebuhtu par kaunu, weefibās un zitur tahm fawu weefiku doht, zitu preeku starpā. Tamdeht esmu apnehmēes tahs fakraht un klaijā laist, un laipni luhdsu tauteefchus un tauteetes, kam tautas darbi ruhp, man fchai nodohmā nahkt palihgā. Par katru peefuhritu rohtaku firfnigi pateifschohs. Tik wehl luhdsoht peeminu, tahs man flaidri usdoht, ar winas lifumeem un un runafchanas wahrdeem, ja tohp dseedatas, tad ari ar meldijahm.

Mihli luhdsu wifus zeenijamohs Latweefchu laikraftus usnemt fcho luhgumu.

Mana adrese ir: Dannenhof pr. Goldingen, Kr. Rönnen. J. Rosenthals.

Atbildes.

Slud: Pa tahm starpahn jau buhfeet fanehmufcht wehstul, us ko gaidam atbildi. Nowele drihs ees tautā.

*: Ne wis Zubs ween, bet ari ziti tamlihdfigi isfala fawu ihgnumu. Ka no Zums minetais laikrafts tahdā wifse isturahs, naw ko brihnitees, jo tas ir pehz ta gara, tas deemschehl pa leelai baka rohnahs dahsds laikraftsds, las zaur tam zere fadabuhht lasitajus. Netas par to! Ka gohdigs zilwets us tahdahn negehlibahm neta ne-atbild, ir faprotama leeta. Baj tas leelais teatera wadonis strahdā preefch

debesu wakstibas jeb preefch jawa mata, par to nespreedisim. Warbuhht ka Zums ir taifniba. Galā peeminam, ka tas raktis pawifam naw laists laudis, jo to ne-atradjeet tur, tur dahsi mekle, ka efoht atrohnams, bet tas ir isfagts raktis. Un tā tohs nosauz, las ar sagtahm leetahm andelejabs, to paschi finafjeet. Ari finafjeet, pee ka tas „melnais pleks“ ir atrohnams. Neeki paleel neeki!

J. G. —: Luhgumu esam ispidijufchi.

J. I.: Dseefumtas laitam ne-afstanehs.

Praktonam: Zuhfu „spreedums“ par sinamo „Latweetibas karogu zilataju“ rahbahs buht pilnigi pareis, jo ari no zitahm zusehm esam dabufufchi tamlihdfigus raktus. Bet tomehr nelaidisim laudis mineto „spreedumu“, jo negribam maksahht ar to maksu, ar ko mums muhsu „mihli beedrene un draudisene“ mehds maksahht. — Stahhs „If Sprantschu laileem“, to Zubs nosauzeet par „prastu un mukfigu“, ir tahds, ko muhsu fahrtahs tautas-meitas laitam gan nelafchs, jo neweena no „Zofda“ un „Droja“ negribehs mahzitees iglihtibu un gohda prahtu. Raktis par dshreja ifstati un jufcham ir til jauts, ka wifis raktis fkan drufku „fchlupstis“. Un kad weenā puslapā rohnahs tahds freetnis gara rajshojums, tad jau ari ohtros puslapas pawifam newajag. Baj nu Zums ir taifniba jeb ne, ka wifai drihs tapat buhs ja-eet „lapās“, tā nelaika „Teehu Wehstefum“, to nesinam. Kad par dandf lasitaju, tad mafchine dahchu reisi newarohht nodrutahht wifsi lapu. Warohht gabitees, ka pat tildauds lasitaju tahdai awifei, ka wehl ne-efohht isgubrota tahda mafchine, tas waretu til dandf eksemplaru nodrutahht, tā ka tahdam pahrat laimigam laikraftsam aif pahrat leela lasitaju ftaita efoht ja-eet guleht. Pat jatis us „fudinjumeem“ nepalihdsoht tahdōs brihschōs neweeta.

Zeram, ka fchi nebuhs muhsu pehbeja farafstifchanahs!

Latw. Aw. redaktors: J. Weide.

Sludinafchana.

Krohnā Dignajas pagasta-teefta usafzina wifus tohs, fureem kahda pretruna par to buhtu. Ka tee fchi pagasta peederige laula-tee laudis Bahwuls un Dahrta Rufnezow, fureem meefigu behrnu naw, pee Jehfabfchates peederigo

Aleksanderu Steinjafu peenem behrnia weeta, fchahdu pretrunu lihds 18. Junijam f. g. pee fchihš pagasta-teeftas peenest. Behz fchi termina ta adozafzija, pehz primat-lifuma 185. § gruntes, tiks wisgaligi noslehta un nefahdas pretrunas wais netiks peenemtas.

Dignajā, 2. Maijā 1882. (N. 345.) Preefchfehdetajs: P. Indau. (S. W.) Sctrihw.: J. Stante.

Sludinafchana.

No Salbus krohnā pagasta-teeftas (Kulbigas aprinki) teel wif tee, kam pee nomirufchā Deel-Zeezeres-Demseres Kalna-Gohbeneeku fainneeta

Behtera Mauring

mantibas tahdas prafstichanas buhtu, zaur fcho usafzinati, tahdas lihds 28. Junijam f. g., las par weenigo ifstehgichanas-terminu nolifts, fcheitan peeteikt un peerahdiht, jeb wehlati klufu zeeti. Tapat mireja parahdu nehmeji teel usafzinati, mineta deenā fawus parahdus peemelbeht, jo tee, kas to aifawehs, tiks lifumigi strahpeti.

Salbus teeftas-namā, 30. Aprili 1882. (Teeftas parafstis.) (N. 296.) (S. W.)

Sludinajums.

Kurlemes fawstarpigahs uguns-ardrohschinas fchanas beedribas direkfija zaur fcho dara finamu teem fawdeem beedribas lohjeftem, kam wehl nebuhtu

beedribas statuti

Latweefchu walodā,

ka tee ir dabunani pirkt par 15 kop. gabalā pee kafes-pahrwalbes kredit-beedribā. Jelgawā, 5. Maijā 1882. (N. 128.) Darifchamun-webejs direktors G. Bach. Sekretera weeta: Gd. Fahn.

No krohnā Gifchnumufchās pagasta-teeftas teel ifsludinamts, ka ohtredeem, 22. Junijā f. g., krohnā Sufejas muifchās Smerdel mahjās, eefch parahdu peedifichanas leetahm,

dahchada mantiba

un wirtfchafstas-leetas, tai wehrtidā no 300 rublu f., uhtupē wairafshlitajem tiks pahrdohht.

Kr. Gifchnumufchās pagasta-teeftā, 14. Maijā 1882. (N. 240.) Preefchf.: P. Dombrowsky. Teeftas-fctrihw. pal.: J. Waldmann.

Labi tureta

lofomobile

ir par zenu no 800 rubl. pahrdohdama G. C. G. Webera un beedia mafchinu fabrifki Jelgawā. Mahtafas finas bohō barons Ropps, Salahs-muifchās eelā N. 31, tā ari Dehfeles muifchās-walbe apafsch Preefules.

No krohnā Dignajas pagasta-teeftas teel wif tee, fureem fchē nomirufchais Schumitahru fainneeks

Jehfabs Mahfifchke

ko parahdā buhtu palizis, usafzinati, lai wehlatais lihds 25. Junijam f. g. fcheit melbejahs, jo las pehz fchi weenigā un ifstehgichanas termina meldepees, tas netiks wais klauftis, bet ar fawahm prafstichanahm tiks atraidihht. Tapat teel aridfan tee usafzinati, kas peeminetam nelaitim ko parahdā buhtu palizis, lai tee lihds tam pahcham terminam fcheit peeteijahs un fawus parahdus nomafkā, jo kuri nokawepees, tee tiks kā parahdu flehpeji lifumigi apstrahpeti.

Dignajā, 30. Aprili 1882. (N. 330.) Preefchfehdetajs: P. Indau. (S. W.) Sctrihw.: J. Stante.

Sludinajums.

Behz dabutās augstas walbibas pawehles teel no Wifupes pagasta-walbes, Talfes aprinki, zaur fcho wifkem ahprus pagasta bshwobameem fchi pagasta lohjeftem finams darifts, ka

pasfes

un tad til tiks ifdohhtas, kad pasu luhdfeji lihds ar mafajamū nauđu fawu no weeti-gas polizejas apstiprinatu signalementes-(redifamū fihmju)-aprafktu eefufthš un ka bei signalementes neweenam pafe netiks dohta. Pasēs eerafktamū signalemente ir fchahda: zil arfchinu un wefchoku leels, tahdi mati, peere, ufagis, azis, bahfba, deguns, mute, fchohds (fimis), gihnis, lahds no waiga, ihpafchās fihmes; ari japeefihme, waf prezejees jeb neprezejees. Ja ir prezejees un par to fchai pagasta-walbei wehl naw tizis peerahdihts, tad ari ja-eeufhta laulbas fihme un preefch tahdeem behrneem, kas wehl fchē naw usdohti, ja-eeufhta krusamās fihmes.

Wifus, 14. Maijā 1882. (N. 295.) Pag.-wez.: Chr. Behnert. (S. W.) Sctrihw.: J. Bollrath.

Strundas pagasta-walbe dara zaur fcho finamu, ka

galwas-naudas

maktajus par 1882/1883. gadu 21. un 22. Junijā f. g. klaferehs Strundas, Strundas mefchunga un Strundas mahzitaja pagasta un ka klaferechanas listes preefch eefstafichanas lihds 3. Julijam f. g. pee winas buhs iflittas, un katris pagasta lohjeftis las ar klaferechamū nebuhtu ar meeru, fahdhibu pee peenahlamās ufangu-teeftas tad war peenest. Behz tam klaferechana dabuhs lifumigu fpehku un neweens wais netiks klauftis. — Scho lai nem wehrā! Strundas teeftas-namā, 8. Maijā 1882. (N. 786.) Pagasta-wezafais: A. Behr. A. Kaulis. (S. W.) Pag.-fctrihw.: G. Ueber.

Tamdeht ka bohmaiju pahrdohht fawa wifra ahdgehra-weikali, es luhdsu wifus tohs laudis, las nobewufchi

ait-ahdas

behl ifstrahdaschanas preefch fasholeem, tahs lihds 12. Junijam f. g. nonent, jo zitadi tahs pahrdohschu, lai waretu zaur tam dabuhht fawas ifmatas.

Jelgawā, 21. Maijā 1882.

W. Hoffmann.

No Wez-Muzes ftanzijas lihds Dsholmufchās (Gehof) Tulzu mahjahn brauzohht, man pasudufchi

700 rubl. fudr.

Tam, kas fcho nauđu buhtu pazehlis un man atdohhtu, es preefchlu teeftu datu no pasandetafshnaužas summas par pateizibas-algu. — To paschu pateizibas-maksu es ari preefchlu katram, kas man ftaidru peerahdifchamū par tam peenestu, kad lahds fcho nauđu buhtu atrodīs un gribetu flehpt.

G. Treumann,

Dsholmufchās (Gehof) Tulzu fainneeks.

Dehfeles muifchās-walbe tur us lehgeri: 1 1/2 zella beeps

egles-dehklus,

laktas, nomafus, un ftapē us apstellefchamū blankas un dehtus wifkaddōs beejuma megrōs, ari

fchkindeli

ir dabunani.

Banfta.

Uf tirgus-platfcha, pret Drengera bohbi, eefch to labafō weetu, ir

trafteeris

ar 5 ftabahm, pagrabu, ftalli ar 7 ftelingeem, wahgufi, leelu nofkuri — par lehtu nauđu us arendi atdohdam. Japeeprafā pee Berzika, ahdu bohde.

Binu

fchlebrinus

wifkaddōs mummtrōs pahrdohd par fabrika genahm

Viccop un beedris,

Jelgawā, Katolu eelā N. 55.

F. R. Kirsteina zigarū un zigaretu

angro ifpahrdohschana pret tublit famafku par paschmaf-fas zenahm agralā F. R. Kirsteina fabrifā, Mihgā, Behterburgas Ahr-Mihgā, Kalku eelā N. 30. Preefchfichana noteel pehz usdohhtas wastellechanas 24 ftundu laitā. F. R. Kirsteina adminiftrazija.

Zaur fcho daru fawahm fsholnezechm Wirawā, un wifkem teem, las mehuescha laitā gribetu fchuhfchamū, mehru-nemfchamū un mehru-fhmeschamū grantigi eemahzitees, — finamū, ka pehz mana kohrele war apnawzatees Kungifseera eelā, Zonafa namā. Behz beigtahm mahzibas-ftundahm es wehl gribu par welfti fkrantfchu ftunfugu mehru-nemfchamū eerahdiht.

Jelgawas Latw. beedriba.

Swehtdeen, 6. Junijā 1882.

Bulfti. 968 no rihra.

Ahrfahrtiga

general-fapulze.

Deenas-fahrtiba:

1) Dahchadas eefshkigas darifchanas.

2) Siftafas leetas.

Dalibneeki teel luhgti, pee laita un leelafā ftaitā fanahht us fcho fapulzi beedribas namā.

Dedfinama malfa.

Schmes muifchu-waldfchana, — Lukuma aprinki, — pahrdohs 31. Maijā f. g. Schmes pagasta-namā — Kullwōds — 7 pehdu afis uftrautu labu

preefchu-

un

mifotu egles

malfu. Staidrafas finas ir dabufamas pee Schmes muifchu-waldfchanas.

Effami.

Draudjes-fshohlotaju

effams buhs Wallā no 11.—16. un

pagasta-fshohlotaju

no 11.—18. Junijam.

Unemfchanas effamū noturehs: draudjes-fshohlotaju seminarā 18. un 19. un pagasta fshohlotaju seminarā 21. un 22. Junijā. Tuwalas finas iflatris war dabuhht pee fawa mahzitaja. Zawu laweku dehl wif-pahrigahs Wifdsems fshohlotaju konferenzes fchogad newaru notureht.

Wallā, 8. Maijā 1882.

G. Guleke,

fchulrahhs.

Zama meita

ar labahm leezibas-fihmehm mekle weeta par fainneeti, jeb ari par tahdu, kas us-nemahs wahrijamū. Japeeprafā Jelgawā, Statarinas eelā N. 18, fehtā, pee Linde kundfes.

Weenigā pahrdohschana Keugeraga fabrifas

Linu-

un

paufulu-dfiju

ihpafchi preefch sweij-neetu wairafshbahm wehertu dfiju, tā ari balinatū un nebalinatū au-delū, wifis no kohsti teizamā abumū, pa pamaftinatohm zenahm, pee

M. John Gafferberg,

Mihgā, Keungu eelā N. 12.

The Singer Manufacturing Co., New-York,

wisleelafais ſchuijmaſchinn-fabrikis uſ paſaules,

peedahwā ſawas par labahm atſihtahm wiſlabatahs ſchuijmaſchines ar janneem palihga-apatēem un jannu minamo eerikti, kaſ neteek nobruſketa, pilnigi beſ trohſkēna un tiſ weegli ſtrahdajamaſ, ka pat ſchwatāſ un wezaſ perſonaſ taħſ maſchineſ war bruſteht beſ netahda publika. — Pahrdohſchana no

538 tubkſt. ſchuijmaſchinn weenā gadā

ir wiſlabatā leeziſa par to, ka taħſ original Singermaſchineſ ir labāſ.

Katrai original Singer-ſchuijmaſchinei ir pilniga ſtirma „The Singer Manufacturing Co.“, tā ari blatuſ ſtaħwoſcha fabrika marka uſ roħtaſ un ſtaħwa. Taħſ paſchaſ teel ſem pilnigaſ garantijaſ un pee maſaſ eemakſaſ pret iſnebetāſ nomakſaſ no 1 rubla nobohitaſ, un wezaſ jeb pawijaſam neberigaſ maſchineſ no wiſahm iſſte-mahm teel nentāſ pretim maſkaſchana.

G. Meidlinger, Jelgawā, Leelajā eelā Nr. 10, Rennera namā.

Mugſtu laimi!!!

Zeħtanpneekēem ſalumōſ iſeihoht iſſauz Swirlauka Jahniſ.

Jelgawāſ Latw. beedriſa iſbrauſtſ fivehtdeen, 6. Junijā 1882. g.,

ſalumōſ

uſ Kalnzejma Puſſchu-Reimaneem ar twaitoneem „Wöhmann“ un „Komuni-kazija“. Twaitoniſ „Wöhmann“ pulkſt. Iā peħz puſd. iſbrauſtſ no Undineſ ſteka pee Jelgawāſ piſt, un peeturēħſ pee Dohbel, Wolgunteſ un Zihſtu ſtekeem. Twaitoniſ „Komunikazija“ iſbrauſtſ iſ Rihgāſ no twaitonu ſtekeem pulkſt. 9ōd no rihta, un peeturēħſ pulkſt. 12ōd puſd. Dubultōd, Sloħkā plkſt. Iā peħz puſd., turpmat ari pee Ohdineem, Kalnzejma, Unuſteem un Uħdru ſte-keem. ſalumōſ ſpeħleħſ kara-muſika, tapſ dſeedaħtſ, buħſ danzoſchana, lee-liſka ugunoſchana 2c. 2c. Klaħtataſ ſinaſ ſaur ſemijſchkeem programeem.

ſalzgrahwneeki iſeeſ

ſalumōſ

6. Junijā 1882. g. pee ſalzgrah-wed Bekertroħga — birſē. Tuwataſ ſinaſ programāſ.

ſtrundineeki

iſriħtoħſ 6. Junijā ſch. g.

ſalumu = preekuſ

Demu ſaimneeta jautajōd beħriſōd, ne taħtu no ſtoħlaſ-nama, ar dſeedaħchana, danzo-ſchana pee labāſ muſikaſ un tūmſai meto-teeſ jautu ugunoſchana. — Tuwataſ ſinaſ programōſ.

Rihg. Latw. beedriſa.

ſwehtdeen, 30. Maijā 1882.

ſſbrankſchana

ſalumōſ

uſ Leel-ſtaktu birſi, ne taħt no Lipſta (Friedrichſhof) ſtanzijaſ

Nobrauſtſ Rihgā no Wolberajaſ bahmuſcha plkſt. 7. un 45 min. rihta, atpaſal no Lipſta ſtanzijaſ plkſt. 9. un 45 min. wakara. Biſeteſ turp un atpaſal maſkā 125 kap., beħrneem 60 kap. Kaſ ſtat-lēſ peedaliſeeſ, maſkaħſ 30 kap.

Kaħrtibaſ-Komiſſija.

Ruſton, Proktor un beedriſ Rinkolnē

dabuĵa par ſawahm labahm

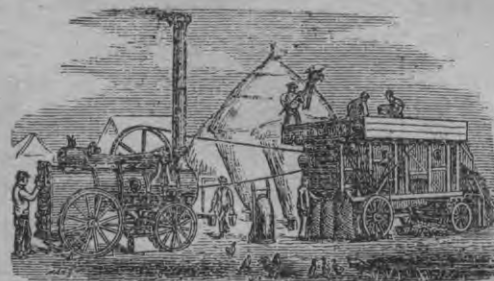
lokomobilehm un garainu kuſamahm maſchinehm

wairak kā

160

pirmahſ goħda-algaſ, ſelta un ſudraba medalaſ.

Rihgā, piſk. Kaħtu eelā N. 6.

Agenti:

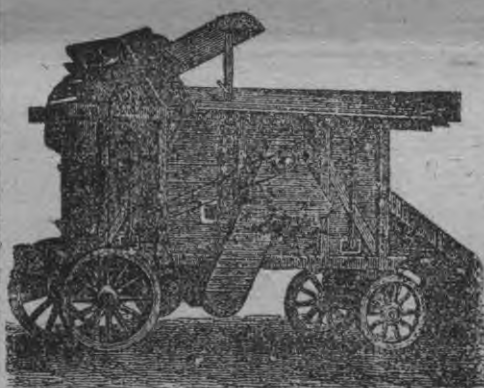
Ziegler un beedr.

wairak kā

160

pirmahſ goħda-algaſ, ſelta un ſudraba medalaſ.

Leepajā, Alekſandera eelā N. 6.

Pilniguſ twaika, kuhleju-ganguſ ar branjamahm, guloſchahm, 3-ſirgu lokomobilehm

peedahwā par zenu no 1675 rubl.

B. van Dyk'a peħznahzeĵi, Rihgā un Rehwalē.

6. Junijā tiſ ſalumu balē

notureta Dohbeleſ aprinkā Rihku-Kru-muldu birſē ar ſinuku muſika un ar maħ-ſliģu ugunoſchana. Par labu buſeti teel gaħdahſ. Saħtums no pulkſten 2eem peħz puſdeenāſ. Balēſ ee-eeſchanaſ-makſa: fun-geem 30. kap., kundſchm 20. kap.

Sterſtu Andreja

Wadoniſ

Latw. walodaſ mahziba tautāſ ſtoħlahm

patlaban klaijā nahziſ un dabuĵamaſ par 30 kap. apgaħdataĵa

Schnakenburga ſpeeſtawā, Rihgā, Marſtal eelā N. 5.

Wiſāſ graħmatu-boħbēſ dabunamaſ:

ſaknu dahrſneekſ

uſ jeb derigi padohmi.

Maſkā 35 kap.

Pamahziſchana, kā

ſkunſtiguſ mehſfli

Baltijaſ gubernāſ ir leetajami.

Waħziſti

profetora G. Thomaſ,

Rihgāſ poliſteknikaſ iſmeħģinaſchanaſ ſaħtiſaſ preekſchneeta.

Latwiſti

Sugo Schmidt.

Maſkā 30 kap.

Baltijaſ

Semkoħpeĵi un wiſa amaſ.

Peħz Waħzu ſemeſ-ſaimneeta Ferdinand Breithaupt ſemkoħpiſbaſ rakſteem latwiſti ſaraktiħtiſ no G. Blumberg. Maſkā 75 kap.

Wiſāſ graħmatu-boħbēſ dabunamaſ:

Iħſa

Kreewijaſ weħſture

ar eewehroĵamaſko wiħru noħimeħm.

Saraktiħtiſ

S. Roſchdeſtweſnſkiĵ.

Latweeſchu tautāſ-ſtoħlahm ar ſaraktiħtija atlaunſchanaſ pahrtullota

D. Platiſcha.

Maſkā 40 kap.

Latweeſchu

walodaſ mahziba

gada ſtoħlahm.

Saraktiħtiſ

J. Spieſſ.

Maſkā 25 kap.

Latwiſka

Pawahrugraħmata.

Treſchā druſka.

Maſkā 1 rubli 10 kap.

Roħti deriga un nepeeĵee-ſchama graħmata preekſch pawahreem un ſpiħſmanehm, kā ari preekſch leelalahm ſaimneziſbahm. Satur pa-mahziſchanaſ, kā war par it leħtu maħtu ſmekigaſ ba-riſbaſ ſagatawoħt. Nedriħt-ſtetu tadeħi neweenā ſaim-neeziſba truhlt.

Nahditajs: Sina. Rā masgruntneeks 2c. Rāhdā wihsē gipfeschana weizina 2c. Semfohpibas druftas.

S i n a.

Is Wez-Sahtes. 9. Aprili fch. g. Wez-Sahtu semfohpibas fkhla atlaida pehz nolika efsama tohs audseksus, kas sawu diwu gadu mahzibas kursu bij pabeigufchi. Us efsama bij fkhlas kuratorija fapulzejusees pilnā fkhitā.

Bij pawifam 22 jauneklī, no 19 lihds 25 gadu wezi, no kureem 19 nolika efsamu; 8 no fcheem dabuja leezibas rakstus № II. a: labi, 7 № II. b: puslihds labi (wideji), un 4 № III.: peeteekofchi. 9 audsefni dabuja zaur fkhlas palihdsibu tuhdaē weetas par faimneezibas wedejeem leelakās muischās, 5 aifgahja atpakaf wezaku mahjās, lai teem palihdsietu paschu faimneezibā un atlikufchee ir pa dakai paschi apgahdajufchi few weetas, pa dakai ari wehl pehz tahm meklē. — Schee 19 Wez-Sahtes semfohpibas fkhlas fkhleni ir eegufufchi teefibu, pee kara-deenefta ispildischanas tapt peefklaititi pee treschahs kategorijas (fchkras).

Pee teem fkhla atlikufcheem 24 audsefneem ir 18 jauni peenahufchi klahē, tā ka wareja fkhlu fahkt ar 42 fkhleneem. Us eestahfchanohs gan bij peeteifufchees dauds wairak, bet leelako dalu waijadseja atraidiht, tapehz ka bij par jauneem. Schee warehs palikt us nahfufchu gadu.

No Widsemes.

Rā masgruntneeks lai teef pee nau-das?

(Muna, tureta no Palsmanes mahzitaja 19. Aprili 1882. g. Smiltēnes-Palsmanes-Mumeistēres-Gaienes semfohpibas beedribas sanahfchanā.)

(Beigums.)

Preeksch 19 gadeem atpakaf, t. i. 1863. g., kahds Sweedru kungs Swarz isdohmāja jaunu metodi, kā ar peenu un krehjumu ja-apeetahs. Winsch nelika wis peenu eeleet lehsehd traufds, kā to darija pehz Holsteina metodes, bet dsitds no balta bleka taifitds traufds, zaur ko krehjuma smelshana palika dauds weeglaka. Schee traufi teef aukstā uhdeni likti, kurā atrohdahs ledus gabali. Us tahdu wihsē peens paleef 2 lihds 3 deenas falds paschā wisiltakā laikā, ari tad, kad ir pehrkons. Ari nokrehjumohs peens stahw labā zenā, tapehz ka tas ir falds. Tas ari ir pahrlēku derigs preeksch feeru taififchanas, preeksch tekū barofchanas u. t. pr. Krehjumu war katru brithdi nosmelt, kad ween nostahjees. Peeteef, kad to diwi reis par deenu dara. Senak bij fchis darbs pehz Holsteina metodes dauds reis par deenu darams, ari pat par nakti. Tai feeweetei, kas masā faimneezibā peenu nokohpi, paleef ari wakas, eet pee ziteem darbeem. War ari pehz fchis jaunahs Swarza metodes istikt ar dauds masak traufkeem, tapehz ka tee naw lehsehi. Preeksch winu tihrifchanas iseet dauds masak laikā. Kambari preeksch peena usglabafchanas war ari buht dauds masaki. War ari istikt bes peena pagraba. Rewaijag leela naudas kapitāla preeksch mohderneezibas eeriktehm pehz Swarza

metodes. Senaf waijadseja pehz Holsteina metodes ar termometera glahsi smalki us to flaktiht, ka lai gais̄s buhtu peena kambari deenās un naktis weenadā wehsumā. Tagad ir par to mas jabehdā. — War ari starp masgruntneekem mohderneezibas beedribas eezelt un zaur tahm leelu naudu pelniht, ko senaf newareja dariht, kad peens un krehjums bij nokohpjams pehz Holsteina metodes.

Wisi schee labumi, ko peena nokohpfchana pehz Swarža metodes dohd, ir ta padarijuschi, ka wina tika drihs̄ eewesta Sweedru-, Norwegijas-, Dahnu-, Pinnu- un ari Wahzsemē un Schweizu semē, it ihpafchi tahdās semēs, kuzās ledus un sneegs ir dabujami. Masgruntneeki ir dauds̄ weetās atraduschi to par labu, fawā starpā mohderneezibas beedribas zelt. Tee, kas peeder pee tahdas beedribas, usbuhwē tahs̄ preeksch mohderneezibas pehz Swarža metodes waijadsigahs̄ ehlas un gahdā par wisu inventaru, peenem mohderneezibas preekschneeku un notaisa ar winu, ka winam buhs̄ wisu peenu taisiht par sweestu un krehjumu, ko winam beedri atnes̄s. Sinams, ka tikai labu peenu ween drihst̄ doht. Rahds̄ tas̄ ir, to rahda Müllera peena isprohweschanas̄ instrumenti. Us̄ nosazitu laiku teef aprehkinahts̄, zil sweesta un feera us̄ katru beedri nahf. Daschās weetās tahdas mohderneezibas beedribas naw wis̄ fawas̄ ehlas un inventaru paschas̄ paturejuschas̄ fawā waldischana, bet it̄ isrentejuschas̄ ar to nosazijumu, ka beedri fawu peenu war par norunatu zenu pahrhoht.

Widsemē ir Kasteres muischas̄ leelstungs̄ von Essen tas̄ pirmais̄ bijis, kas 1871. g. fawā muischā eerikteja mohderneezibu pehz Swarža metodes. Pehz wina preekschshimes̄ ir dauds̄ leelgruntneeki un aridsan masgruntneeki to pakaf darijuschi. 1880. gadā flaitija Widsemē lihds̄ 40 masgruntneeku, kuri ari bij tahdas mohderneezibas pee fewis eeriktejuschi. Tagad gan schis̄ flaitlis̄ buhs̄ wairojees. Tas̄ pirmais̄ no masgruntneekem bij pee Kasteres muischas̄ peederigs̄ Masfikamā mahju fainneeks̄. Von Essen leelstungs̄ palihdseja teem pirmejeem fawas̄ muischas̄ masgruntneekem, kas mohderneezibu

pee fewis eeweda, ar naudu un ar materialu pee tahdas eeriktes. Tagad wina masgruntneeki to dara ar fawu paschu spehlu. Zaurzaurim rehkinajoht, Kasteres muischas̄ masgruntneeki tura 8—14 gohwis no muhsu paschu lohpu fugas. Wini tahs̄ baro ne ween ar falmem, bet aridsan ar kartusefeem, milteem un ar fliktu pee Beipus̄ esara auguschu feenu. Katra gohws̄ dohd par gadu 700 stohpu peena, no kureem taisa 3—4 pohdu sweesta. Weenam masgruntneekam bij ari isdeweēs lihds̄ 800 stohpu peena no gohws̄ dabuht. Wini pahrhoht sweestu muischai, kur wina dabu, zaurzaurim rehkinajoht, par wisu gadu 28 kap. f. us̄ mahzjinu. Muischa leef masgruntneeku sweestu sorteereht, eepakaht un aiswest us̄ Behterburgu, kur tas̄ teef pahrhohts̄ — wasarā par 35 kap. un seemā par 45 kap. mahzjinā. Behrnajā gadā muischai bij pahrdewuschi: Kasteres muischas̄ masgruntneeks̄ Tassa Ansis̄ no fawas̄ 11 dahlderu leelas mahjas̄ 287 mahzjinās sweesta par 80 rubl., schis̄ muischas̄ masgruntneeks̄ Koiwosaare Zahn no fawas̄ 13 dahlderu leelas mahjas̄ 307 mahzjinās sweesta par 86 rubl., masgruntneeks̄ Koiwosaare Behteris̄ no fawas̄ 12 dahlderu leelas mahjas̄ 274 mahzjinās sweesta par 76 rubl. 72 kap., masgruntneeks̄ Laneotfa Zahn no fawas̄ 17 dahlderu leelas mahjas̄ 262¹/₂ mahzjinās par 73 rubl. 50 kap. u. t. pr. Daschi masgruntneeki ir ari wairaf sweesta pahrdewuschi muischai, ka p. p. Kure masgruntneeks̄, kuzam ir 18 dahlderu leela mahja, wairaf par 200 rubl., masgruntneeks̄ Lodi gandrihs̄ par 300 rubl. no fawas̄ 19 dahlderu leelas mahjas̄. Daschi masgruntneeki ir ari Tehrpata ar lahdeem andelmaneem notaisijuschi, wineem par wisu gadu sweestu pahrhoht par 35 kap. us̄ mahzjinu. Ta wisaugstakā zenā, ko masgruntneeki Tehrpata dabujuschi, ir 42 kap. seemas̄ laikā. —

Widsemes̄ seemeta pufes̄ un Zgaunu semes̄ sweesta andele ir tagad zaur to pahroleeku zehlupees, ka tur tika schinis̄ pehdejōs gadōs dauds̄ mohderneezibas pehz Swarža metodes eeritetes̄. 1880. gadā tur flaitija lihds̄ 75 tah-

das mohderneezibas, kuras pahrdeņa 19 tuhsti. — 20 tuhsti. pohdus sweesta un 24 tuhsti. pohdu feera. — Behterburga ir daudsi pirkusi. Tur tagad atrohdahs jau bohdes ar wirsraustu us durwihm, ka winas pahrdohdohs Igaunu un Widsemes sweestu. No tam redsams, ka schai prezei ir tur jau laba flawa. Bet aridsan us ahrsemi teel daudsi Widsemes sweests pahrdohs, it ihpafchi us Hamburgu, Kopenhagenu un aridsan us Londones pilsetu. Par wisderigako ir lihds schim israhdijses, wafaras sweestu us Hamburgu un seemas sweestu us Behterburgu pahrdohs.

Es zeru, ka tas wiss, ko es tagad esmu zeenijamai sapulzei preekscha lizis, gan to rahda, ka tahdas pehz Swarza metodes eeriktetas mohderneezibas war masgrunteekeem deemsagan labuma eenest. Kad zaur winahm war 100 rubl. f. par gadu pelniht un wehl wairak, tad linu fehshanu war drohschi atstahst. Par to wisleelako labumu, ko mohderneezibas masgrunteekeem dohd, es to usskatu, ka zaur winahm teel mehgli krahti un seme pahlabota. Kur tas noteel, tur eet mahjas eenahshana wairuma. Ja lini dara behrnus nabagus, tad mohderneezibas tohs teesham dara bagatatus, nekā tehwi bijusch.

Grahmatas, no kurahm war mahzites par mohderneezibu pehz Swarza metodes, ir: „G. Petersen, Anleitung zum Betriebe der Milch-wirthschaft“ un „Dr. Wilh. Fleischmann, das Scharz'sche Aufrahmungsverfahren und dessen Bedeutung für die Magerfäurei“. Bet no grahmatahm ween newar mahzites, wajag ari to redseht, ka ja-apeetahs ar peenu un ar krehjumu un ka sweests un feers ir jataisa. Kasteres muischas mohderneezibas preekschneeks Precht kgs nem jaunus laudis mahziba, tapat puischus, ka aridsan meitas. Tahdeem wajag prast rakstiht, ka wini waretu mohderneezibas grahmatas west. Mahzibas laiks ir lihds tschetri mehneschi. Wislabaki ir, kad mahzekli tur pawafari eestahjahs, jeb rudenti, ka wini waretu mahzites, ka wafar' un seem' lohpi aplohpjami. Mahzibas nauda par wisu to laiku ir 25 rubl. f. Par kosti ir jamaska

15 rubl. f. par mehnesi. Schi lunga adrese ir: „Herrn Meier Precht in Kaster, über Dorpat.“ — Gauschi ir wehlejams, ka kahds no muhsu beedribas leelgrunteekeem eewestu mohderneezibu pehz Swarza metodes sawa muischa. Effen leelstungs grib, ja kahdi no teem wina apmekle, labpraht wissas sawas mohderneezibas eeriktes parahdiht un teem aridsan wissas sawas mohderneezibas grahmatas preekscha list. Kad kahds pee muhsu beedribas peederigs leelgrunteeks buhs mohderneezibu eeriktejis sawa muischa, tad no wina warehs aridsan muhsu masgrunteeki mahzites. Ir zerams, ka teem ari schi leeta til labi isdohsees, ka to esam pee Igaunu masgrunteekeem redsejusch.

Rahda wihse gipseschana weizina ahbolina augshanu, un waj tahda ahbolina ehdinashana naw loh- peem skahdiga.

Gipse ir tapat ka dedsinati kalki, mergelis un fahls peeskaitama pee mineral mehflu schkiras. Schahdi mehgli nesneeds augeem nekahdu baribu paschi no fewis, bet tee padara zitas mehflu dakas augeem pee-eijamas, un tapehz tohs ari nosauz par tahdeem mehfleem, kas audse ar zitu mehflu spehku, jeb ari par augu kairinashanas mehfleem. Gipse fastahw is kasteem un fehr-skahbes (laba gipse sature 77 procentes tihri fausu fehr-skahbu kalki). Gipse tohp tapat nededsinata labi smalki sagruhsta un us augeem uskafita. Dedsinata gipse ir gabalaina, naw labi us augeem uskafama un tapehz ari war augeem buht skahdiga. Gipsi newajag papreeksch sapuhdeht, bet uhdens (460 dakas uhdena us 1 daku gippes) padara to kuhstoschu un semei derigu. Gippes dakas ir gan deriga augu bariba, bet ta weizina tomehr til tad augu augshanu, kad wina lihdsiga augu bariba ir jau seme papilnam atrohdamā. Imehginajumi ir peerahdiusch, ka schi kuhstoscha fahls to us zitahm mehflu dakahm (kali, magnesijs, amoniaks, fosfor-skahbi u. t. pr.) isdara, ka kalkis no fehr-skahbes atshahjahs nohst un saweenojahs ar semi, kurpreti

fehr-flahbe pahreet eefsch augeem un tur paleef til ilgi, kamehr ta ohttreif nahk atkal semê eefschâ. Gipse ir tahdâ wihsê widutaja stary semî un augeem un mehflô wehl pee tam semes apafsch-grunti; tâ tad ari gipse ir derigi mehflî preefsch wiſeem pahfſchu augeem un ahbolina. Mehflôſchana ar gipſî ir til pat deriga, kâ mehflôſchana ar kali, bet tomehr til tad, kad semê jau deewſgan kali ir atrohdams, kuru gipse tad pada-ra augeem pee-eijamu. Ir israhdiſees, ka gipse ir deriga tahdâ semê, kas ir ſtipri mehflota, irdena, kam dſita grunte, kas ir wideji mitra un kas ſatur papilnam kalija un fehr-flahbes. Gipſeſchanaſ labumu wairo pehz uſſeſchanaſ ſiltſ, mitriſ gaiſſ, jo taſ gipſî iſkâuſê. Smagâ semê gipse ir lohti deriga, jo ta ſneedsahſ eefſchâ semes apafsch-gruntê un tohp tur augu un ihpaſchi ahbolina ſaknehm par derigu uſturu, kurpreti weeglà semê ta atneſſ lohti maſ labuma. Gipse jaſehj pawafari uſ augeem, kad tee ir jau ſahlufſchi labi augt: Preefsch gipſeſ iſſeſchanaſ waijag mitru laiku, tapehz ari to mehdiſ arweenu ſeht agri rihtôſ, kamehr wehl ir raſa un migla. Kur ahbolinam ir uſſehta gipse, taſ tuhliſ ſahk ſpehzigaki augt un ir tumſchaki ſaſſch, nekâ negipſehtſ ahbolinſch. Gipſehtſ ahbolinſch gan ſatur wairak uhdena daſaſ, nekâ tahdſ, kaſ audſiſ beſ gipſeſ, bet tam ir ari wairak ſauſu datu. Tahdſ ahbolinſch ari ſatur ſewi wairak kalija un ſoſſor-flahbes, un winam ir wairak ſtrungu (ſahſtinu) un maſak lapu, kâ negipſetam. Rai nu gan zaur gipſeſchanaſ dabunam wairak ahbolina un tahdâ wihsê wairak lohpu baribaſ, tad tomehr zaur tam panahkam lohti maſ, jo ſaſſch ahbolinſch jau nekahdâ wihsê naw ihſti kreetna lohpu bariba un lohpaſ japeedoht klaht kaſhda data weegli ſagremojamaſ ſlahpeſkla tihraſ baribaſ, ko gan waſarâ wiſur newarehſ iſdarieht. Zaur tam, ka gipſehtſ ahbolinſch ſatur wairak uhdena daſaſ, taſ ir ari gruhſti iſſchahwejamaſ. Dohmaſ, ka gipſehtſ ahbolinſch ir ſlahdigiſ lohpa weſelibai, ir nepareſiſaſ, jo gipse newar zaur ahbolina lapahm nekad eeſuhkſtees eefſch

paſcha auga. Gipse tohp tapehz ſehta uſ ahbolina wirſâ, lai ta waretu wiſpahr labaki iſdaliſtees, un gipse til tad iſrahda ſawu ſpehku, kad ta nahk pee semes un tohp no uhdena iſkaufeta. Tomehr kad ehđina gipſetu ahbolinu, waijag buht druſzin apdohmigam, bet taſ naw wiſ jadara gipſeſ dehl, bet ahbolina kuplaſ augſchanaſ dehl. Zaur gipſî gan ir gohwis tapuſchaſ ſlimaſ, bet taſ notika tamdehl, ka gohwis bij uſlaſtaſ uſ ahbolina, kam lapas bij no gipſeſ wehl tihri baltas. Gohwis no tam iſmetahſ. Zaunſ, ſaſſch un trekni audſiſ ahbolinſch ir deewſgan bailiga lohpu baribu, weenalga waj lohpe to dabu ſtalli jeb uſ ganibahm. Lohpi, tahdu baribu ehduſchi, peepuſchahſ un mahga newar ehđamo ſawahriht. Ari zaureeſchana, aſinſeherga un zitaſ kaites war no tam iſzeltees. Tapehz ir taſ labakaiſ, kad lohpuſ ar ahbolinu pamamaſ apradina un teem weenmehr peedohd klaht ſalmuſ, ſeenu waj peluſ. Utgre-motajeem ſlahdê jaunſ ahbolinſch lohti un ihpaſchi pehz leetus, waj ſtipraſ raſaſ, kad raſa ſahk no ahbolina ſchuht semê. Ari tahdſ ahbolinſch ir ſlahdigiſ, kaſ ſtahwoht ir ſakarſiſ, un wehl wairak taſ ſlahdê, kad gaiſſ ir drehgniſ un taiſahſ uſ pehrkonu. Tapat ari jaluhko uſ tam, ka lohpi tahdu ahbolinu nedabuhn ehſt rihtôſ agri, kamehr wehl naw ehduſchi kaut kaſhdu zitu baribu, jeb kad lohpuſ pehz tam griſ dſirdinaht. Rai gan tee lohpi, kaſ naw ar tahdu ahbolinu apraduſchi, drihſaſ peepuſchahſ, tad tomehr taſ ari ir ſlahdigiſ teem lohpeem, kaſ jau ir ar to apraduſchi. Kad ahbolinſch ir ſehtaſ lohpa ar ziteem augeem un ſahli, taſ til daudſ neſlahdê.

Semlohpibaſ druſkaſ.

Labako kiti preefsch zaurumu iſlahpiſchanaſ dſeſſſ traukôſ war ſagatawoht, ja dſeſſſ wihtu ſklaidaſ ſajauz weenlihdſiga data ar dedſinatu gipſî un arabeefſchu gumiju un peeſeef druſku ſmalâ ſtilla klaht. Schi kite, ſauſa uſglabata un pee leetaſchanaſ ar uhdeni eetaiſita, ir til zeeta, ka uhdenſ un ugunſ to nemaitâ.

Latw. Wiſſchu redaktôſ: J. Weide.

No zenuſeſ atwehlehtſ. Jelgawâ, 24. Maijâ 1882.

Drukahtſ pee J. W. Steffenhagen un behla.